

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

9 oktober 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over een promotiecampagne van De Lijn en het verband met het gelijkekansenbeleid	1
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het gebruik van de stadsregio als model voor de uitbouw en financiering van de centrumfunctie van steden	2
Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het tijdelijk schrappen van de gratis verzekering gewaarborgd wonen	
Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stopzetting van de gratis verzekering gewaarborgd wonen	
Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verzekering gewaarborgd inkomen	5
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken rond de aangekondigde evaluatie van de renovatiepremie	
Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken met betrekking tot de renovatiepremie	
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde extra middelen voor de renovatiepremie en de beloofde evaluatie ervan	12
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de sloop van woningen in Doel	17
Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van overheidsinstanties in het dossier over het illegaal water- en elektriciteitsgebruik door (ex-)inwoners van Doel	22

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Cindy Franssen tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over een promotiecampagne van De Lijn en het verband met het gelijkekansenbeleid

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de Lijn investeert in de uitbreiding van haar verkoopnet. Dat betekent dat het vanaf nu mogelijk is online de vervoerbewijzen van De Lijn tegen voorverkooptarief aan te schaffen. Voor deze nieuwe dienst werkt De Lijn samen met het eShop-kanaal van De Post. Op zich is dat een goede zaak. Vervoerbewijzen via voorverkoop zijn minstens 25 percent goedkoper dan wanneer men ze aankoopt bij de chauffeur. Door vervoerbewijzen in voorverkoop te verkopen, wil De Lijn de stiptheid en de doorstroming van haar voertuigen verhogen. Dat zijn allemaal positieve zaken.

Ik stel me vragen bij de promotiecampagne op zich, die ontwikkeld werd voor het online aanschaffen. Volgens mij tart die alle verbeelding. Ik verklaar me nader. De Lijn maakt gebruik van een soort Lara Croftkloon, een animatiefiguur in legeruniform met onrealistische proporties. Het grote succes van Lara Croft heeft weinig te maken met de graphics. Jullie kunnen hier misschien mee lachen, maar mijn vraag is helemaal niet ludiek. Het figuurtje in de campagne heet Whitney. Het succes van dat figuurtje heeft alles te maken met haar uiterlijk. Mijns inziens getuigt de campagne van weinig smaak of creativiteit. De overheid moet het goede voorbeeld geven en te allen tijde vermijden dat dergelijke campagnes worden gevoerd in het kader van het vrouwbeeld. Enerzijds evolueert het schoonheidsideaal van dunner naar dunst en anderzijds kijkt de plastisch chirurg niet meer op van vijftienjarige meisjes die misnoegd zijn over hun 'proporties'. Dit zou ons tweemaal moeten doen nadenken alvorens dergelijke campagnes te lanceren. Jonge vrouwen en meisjes maken zich onterecht, maar onder grote invloed van het maatschappelijk opgedrongen beeld, grote zorgen wanneer ze niet aan dit onrealistische ideaal voldoen. Dat leidt vaak tot anorexia, boulimie, depressie en onnodige ingrepen bij de plastisch chirurg.

Mevrouw de minister, was u op de hoogte van de inhoud van de campagne? Hebt u deze campagne goedgekeurd? Hoeveel heeft ze gekost? Wat waren de eventuele alternatieve voorstellen? Wat is uw mening betreffende de inhoud en de gebruikte beelden van de campagne? Welke acties zult u ondernemen om deze ongezone

beeldvorming en deze seksistische campagne bij te sturen? Welke maatregelen zult u nemen zodat dergelijke smakeloze campagnevoorstellen niet meer worden uitgevoerd? Hoe rijmt u deze campagne met uw bevoegdheid voor gelijke kansen?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Ik was niet op de hoogte van deze campagne. Zoals u weet, is De Lijn een EVA (extern verzelfstandigd agentschap) met een eigen raad van bestuur. Het uitwerken van promotiecampagnes behoort tot de autonome bevoegdheid en de verantwoordelijkheid van De Lijn. De Lijn neemt dit soort beslissingen autonoom, zonder goedkeuring van de voogdijminister, gelukkig maar, want dan zou ik niet anders te doen hebben dan daarmee bezig zijn. Het is een taak van het management en de raad van bestuur.

Het gaat over een campagne van 13.000 euro die gecommuniceerd werd via de dakrondingen, de posters in de Lijnwinkels, een advertentie in Metro en een banner op de homepage.

Al van in de conceptfase werd er duidelijk voor gekozen om een campagnebeeld te ontwikkelen dat duidelijk en helder de campagneboodschap vertolkt, met name dat het gaat over een onlinedienstverlening of -product, iets dat sowieso virtueel is en niet reëel. Voor dit Lara Croftachtige figuurtje werd vervolgens gekozen omdat geen enkele andere onlinefiguur dezelfde bekendheid geniet bij het grote publiek. In reclame is en blijft het de bedoeling om een boodschap duidelijk en in een oogopslag aan zo veel mogelijk mensen te communiceren. Voor dit nieuwe product moest de nadruk vooral liggen op het feit dat dit een onlineproduct is. Daarom werd naar een bekend figuurtje gezocht dat iedereen onmiddellijk herkent als iets uit de onlinewereld en niet de echte wereld. Ik wil benadrukken dat het gaat om virtualiteit. Omwille van haar bekendheid bij het grote publiek is voor dit figuurtje gekozen. Precies om die herkenbaarheid hoog te houden, moeten ook de essentiële kenmerken van Lara Croft behouden blijven anders verliest het beeld zijn herkenbaarheid. Dit campagnebeeld werd dus enkel gekozen om te wijzen naar een zeer bekend onlinefiguur.

U vraagt naar mijn mening en de acties die ik zal ondernemen en hoe ik dit rijm met mijn bevoegdheid voor gelijke kansen. Het zal u misschien verbazen, maar ik vind dit niet per se een seksistische, laat staan een smakeloze campagne. Ik ga ook geen acties ondernemen om deze campagne bij te sturen en ben ook niet van plan om dergelijke campagnes in de toekomst onmogelijk te maken.

Men kan oeverloos discussiëren over smaak. Ik zal dat niet doen. Ieder zijn smaak. Ik zal u zelfs niet vertellen wat mijn smaak is in verband met deze campagne. Vanuit het gelijkemansbeleid vind ik het wel belangrijk om na te gaan of het hier om stereotiepe beeldvorming gaat. Er is sprake van stereotiepe beeldvorming als er keer op keer een bepaald beeld wordt gebruikt dat niet met de werkelijkheid overeenstemt.

Het zou problematisch zijn indien De Lijn keer op keer met dit beeld zou werken. In dit geval gaat het om een vrouw met grote borsten. Ik geef u mee dat er ook vrouwen zijn met grote borsten, mevrouw Franssen. Ofwel zijn zij daar trots op, ofwel hebben zij daar evengoed complexen over. Ik ken de cijfers niet uit het hoofd, maar er zijn heel wat vrouwen die hun borsten laten verkleinen. Ik zou het problematisch vinden indien De Lijn keer op keer vrouwen zou afficheren die enkel dat kenmerk vertonen.

Volgens mij is De Lijn een van de weinige grote bedrijven die in die mate met realistische beelden werkt. Daarop zien we mensen in alle mogelijke, verre van ideale maten en gewichten. De Lijn bewijst met haar andere campagnes dat zij niet voor stereotiepe beelden kiest, maar voor mensen zoals u en ik, voor mensen zoals u en ik die de bus gebruiken. Je ziet kleuren, mannen, vrouwen, dik, dun, grote neuzen, kleine neuzen, verschillende haartooien ... Als je alle beelden die De Lijn produceert in overweging neemt, dan is het feit dat zij één keer kiest voor een beeld dat vooral herkenbaar is en misschien iets minder waarheidsgetrouw, niet voldoende om haar meteen te betichten van seksisme en een gebrek aan smaak.

Ik herhaal dat het hier echt gaat om een onlinecampagne, die dus net niet met de werkelijkheid te maken heeft. Dat maakt een groot verschil. Ik heb De Lijn zelfs niet op de vingers getikt. Ik ben niet van plan iets te doen, tenzij De Lijn opeens van strategie zou veranderen en in haar campagnes over de werkelijkheid niet meer de werkelijkheid zou tonen. Ik denk zelfs dat De Lijn een voorbeeldbedrijf is als het erop aankomt campagnes te voeren met werkelijke beelden en werkelijke mensen.

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mevrouw de minister, u sprak over 'één oogopslag'. Dat kan hier wel tellen. Ik zal mij niet uitspreken over de voorbeelden die u gaf over De Lijn, die inderdaad een goede blauwdruk vormen van de maatschappij. U zegt dat het effectief over die onlinecampagne gaat. Maar het zijn vooral jongeren die vaak op het internet zitten. In deze campagne heb ik een probleem met stereotiepe beeldvorming, juist omwille van de onnatuurlijke verhoudingen. We moeten daar eerlijk in zijn. Voor mij is het een levend bewijs dat de open coördinatiemethode hier zijn werk zou moeten

doen zodat we ook voor onlinecampagnes goede voorbeelden krijgen. Ik vind het een vrouwonvriendelijke reclame. Ik werd daarover aangesproken door heel wat mannen die weten dat ik gelijke kansen ter harte neem. Hier worden de clichés niet uit de weg geruimd en worden er ongezonde schoonheidsidealen opgedrongen. Zeker ten aanzien van de groep die er het meest vatbaar voor is: jonge meisjes en jonge mensen die denken dat dat de ideaalbeelden zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw de minister, ik vind het een mooie campagne. Het gaat hier inderdaad om een onlineproduct. Ik doe meteen een suggestie. Ik denk dat er niemand een bezwaar tegen zal hebben dat er een mannelijke versie volgt met iemand die lijkt op George Clooney. Of laat minister-president Peeters als model optreden. Ik denk dat niemand daar dan een probleem van zal maken.

Minister Kathleen Van Brempt: Wat ik vooral zal doen, is mij niet bemoeien met de campagnes van De Lijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het gebruik van de stadsregio als model voor de uitbouw en financiering van de centrumfunctie van steden

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vorige week waren mevrouw De Wachter en ikzelf op werkbezoek in Engeland. We hebben gezien dat ook daar het probleem van de verhouding tussen de stad, in dit geval Manchester en Birmingham, en haar omgeving aan de orde is. Ook daar wordt gezocht naar modellen om de samenwerking op touw te zetten inzake mobiliteit, de financiering ervan, hoe de politiek daarvoor een draagvlak kan creëren en hoe geëigende structuren kunnen worden uitgebouwd.

In eigen land duikt het thema van de verhouding tussen centrumsteden en hun omgeving geregeld op. Er is ooit een fusieoperatie geweest; op dit moment is dat niet aan de orde. Het probleem is echter wel actueel.

Mijnheer de minister, in ons land is een stadsregio in de Kempen ontwikkeld. Turnhout en omliggende

gemeenten hebben daarvoor een model uitgewerkt. Naar aanleiding daarvan wil ik u enkele vragen stellen.

De laatste jaren werden terecht heel wat inspanningen geleverd om een krachtig stedenbeleid te ontwikkelen. Wat een tiental jaar geleden ontstond met de invoering van het Sociaal Impulsfonds, is door de jaren heen uitgegroeid tot een beleid waarbij via het Stedenfonds, het Stadsvernieuwingsfonds, de stadsmonitor en de stadscontracten op verschillende vlakken initiatieven worden genomen om de centrumsteden toe te laten een antwoord te bieden op de vele uitdagingen waaraan zij het hoofd moeten bieden.

Mijnheer de minister, steden staan niet op zichzelf. Dat werd treffend omschreven in het witboek Stedenbeleid dat het begrip rasterstad invoerde. Daarmee werd de aandacht gevestigd op de samenhang tussen stadskernen, delen van de stad en de rand. Ook in de beleidsbrief met betrekking tot het stedenbeleid beklemtoonde u dat de stad deel uitmaakt van een groter geheel en gevoelig is voor invloeden van buitenaf, zoals onder meer van de stadsrand.

Het is dan ook van belang dat steden en de omliggende gemeenten ertoe gestimuleerd worden om samen te werken en een beleid uit te tekenen waar zowel die steden als de gemeenten eromheen beter van worden. In die zin kan worden verwezen naar de stad Turnhout, die reeds in 1999 een samenwerkingsverband startte met de gemeenten Beerse, Oud-Turnhout en Vosselaar. In maart van dit jaar kreeg dit samenwerkingsverband de naam Stadsregio Turnhout. Hiermee werd dit de eerste stadsregio van Vlaanderen.

Met dit initiatief wensen de stad en de omliggende gemeenten uitdrukking te geven aan de sociaaleconomische realiteit in de regio. Stad en omliggende gemeenten werken reeds aan een gezamenlijk mobiliteitsplan, een actieplan diensteneconomie en een gezamenlijke sturing van de ontwikkeling van bedrijventerreinen. De Stadsregio Turnhout is een voorbeeld dat elders in Vlaanderen navolging zou kunnen vinden.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de ontwikkeling van dergelijke samenwerkingsinitiatieven tussen een centrumstad en de omliggende gemeenten? Hebt u de totstandkoming van het initiatief rond de vorming van de Stadsregio Turnhout gesteund? Zo ja, op welke manier is dat gebeurd?

Ziet u in dergelijk initiatief een voorbeeld dat navolging verdient? Zo ja, op welke manier denkt u dergelijke initiatieven te ondersteunen en aan te moedigen? In welke mate acht u het aangewezen de structuur van de stadsregio aan te wenden om het draagvlak voor de financiering van de centrumfuncties van een stad door de centrale overheden bij de omliggende gemeenten te vergroten?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Kennes, dit is een interessante vraag over het stedenbeleid, omdat dit inderdaad een piloot zou kunnen zijn voor de stadsregionale samenwerking. Uiteraard wordt samenwerking tussen steden en gemeenten als positief beschouwd. De rasterstad en stadsregionale samenwerking kregen reeds de nodige aandacht in het witboek 'De eeuw van de stad'.

Het samenwerkingsverband van Turnhout met de gemeenten Beerse, Oud-Turnhout en Vosselaar, is gestart in 1999. Evenwel werd in januari 2008 een reorganisatie doorgevoerd en werd het project omgevormd tot het project 'Wonen in de stadsregio'. Deze wijziging kadert in het opstarten van een intergemeentelijk woonproject, in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2007. Ook Turnhout maakt gebruik van deze mogelijkheid om het intergemeentelijk samenwerkingsverband op het vlak van woonbeleid vorm te geven en mee te financieren.

Het besluit van 21 september 2007 laat een structurele aanpak en samenwerking toe. Om in aanmerking te komen voor subsidiëring, moeten de projecten een aantal doelstellingen realiseren. Er moet onder meer aandacht uitgaan naar het ontwikkelen van een gemeentelijke beleidsvisie op het vlak van wonen, het organiseren van lokaal woonoverleg, het uitbouwen van een klantgerichte dienstverlening aan de burger en het verbeteren van de kwaliteit van het woningpatrimonium en de woonomgeving. Het realiseren van deze doelstellingen laat toe dat er wordt ingespeeld op de specifieke eigenheid van lokale situaties.

Uiteraard sta ik positief tegenover de ontwikkeling van dergelijke samenwerkingsinitiatieven rond het uitwerken van een intergemeentelijk woonbeleid. Hier worden de initiatieven van de verschillende actoren op elkaar afgestemd en wordt de coördinatie van het lokale en intergemeentelijke woonbeleid georganiseerd. Bij de bespreking van het programmadecreet zei ik al dat wonen en ruimtelijke ordening sleutelsectoren zijn in het beleid van een lokaal bestuur. Als je dat goed wilt doen, moet je dat over de gemeentegrenzen heen doen. Je moet over het muurtje bij de burens durven kijken naar wat zij plannen. Dat geldt voor Antwerpen en ook voor Turnhout.

Concreet werd in juni 2008 bij het Agentschap Wonen-Vlaanderen een subsidieaanvraag van de projectvereniging samenwerkingsverband Stadsregio Turnhout ontvangen voor het project 'Wonen in de stadsregio!'. Daarop heeft Wonen-Vlaanderen de subsidieaanvraag ontvankelijk verklaard. Maar bijkomend werden vragen gesteld om het project op inhoudelijk vlak te kunnen beoordelen. De antwoorden werden door de initiatiefnemer opgenomen in een gecoördineerde versie van de subsidieaanvraag van 8 augustus 2008.

De subsidieaanvraag zal door het IVA Wonen eerst-daags inhoudelijk worden geadviseerd en nadien worden voorgelegd aan de Inspectie van Financiën. De subsidieaanvraag wordt nadien aan mij voorgelegd. De beslissing om het project al dan niet te financieren zal vermoedelijk genomen worden in november.

Om vorm te geven aan interregionale samenwerking willen we eerst de mogelijkheden verkennen om interregionale samenwerking te stimuleren en te verstevigen en willen we overleg plegen met de betrokken partners. Het is de bedoeling voor de nieuwe Vlaamse Regering aanbevelingen te formuleren en ook instrumenten aan te reiken om de samenwerking tussen stad en rand te bevorderen. In overleg met mijn collega bevoegd voor de ruimtelijke ordening werd besloten tot de oprichting van het discussieplatform rasterstad-stadsregionale ontwikkeling. Dit discussieplatform gaat van start in het najaar van 2008. Dat is een hele stroom aan initiatieven die in het kielzog tot stand zijn gekomen.

Ter voorbereiding van het discussieplatform kreeg het Kenniscentrum Vlaamse Steden via een samenwerkingsprotocol van 5 mei 2008 de opdracht tegen 30 september 2008 als insteek voor dit debat, een discussienota op te maken met een exemplarische inventarisatie per gebied van interessante, soms verborgen vormen van netwerking en interacties tussen actoren in stedelijke gebieden, waarbij zeker oog moet zijn voor samenwerking tussen niet-overheidsactoren, en met een inventarisatie van mogelijke Vlaamse instrumenten die feitelijk of potentieel inzetbaar zijn ter stimulering van lokale dynamiek of die kunnen dienen als incentives voor meer samenwerking.

Het kenniscentrum zal deze problematiek ook inbedden binnen het gemeenschappelijke luik Wonen van de stadscontracten en een voorstel formuleren voor de afbakening van de taken en verantwoordelijkheden van de steden enerzijds en van de stedelijke rand en de centrale overheid anderzijds. Het stadscontract van Oostende en de relatie van Turnhout met de buurgemeenten worden eveneens als case opgenomen in het discussieplatform. Oostende heeft de invulling van de centrumfunctie als thema voor het stadscontract ingediend. De centrumfunctie en de effecten op de rasterstad dijen uit naar de buurgemeenten.

Turnhout is de enige Vlaamse centrumstad die niet gefuseerd werd. Dat is het probleem van die stad vandaag. Het is een goed bestuurd stad, maar met een smalle financiële basis omdat de rijkere rand zelfstandig is gebleven, terwijl Turnhout als centrumstad heel wat functies vervult. Ik heb jaren in de commissie voor Cultuur gezeten. Turnhout is altijd een stad geweest die op het vlak van cultuur met het cultuurcentrum De Warande bijna pionierwerk verrichtte voor heel Vlaanderen, terwijl het een stad is met minder inwoners dan bijvoorbeeld Dendermonde.

Het discussieplatform zal onder meer bestaan uit externe deskundigen, vertegenwoordigers van de steden, van de stadsregio's, van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, van het beleidsdomein Ruimtelijke Planning en van de kabinetten bevoegd voor het stedenbeleid en de ruimtelijke ordening. Ook het Kenniscentrum Vlaamse Steden wordt uitgenodigd hieraan te participeren. Voorzitter wordt Peter Cabus, prof van de K.U.Leuven. Tussen november 2008 en april 2009, dus nog voor de verkiezingen, worden er zes bijeenkomsten gepland.

Aangezien het discussieplatform als taak heeft om op een grondige wijze verschillende vormen en instrumenten van samenwerking vanuit verschillende invalshoeken onder de loep te nemen en te evalueren, is het voorbarig om op uw derde vraag te antwoorden. Het doel van het opgerichte discussieplatform is juist om voor de nieuwe Vlaamse Regering aanbevelingen te formuleren en ook instrumenten aan te reiken om de samenwerking tussen stad en rand te bevorderen. Voor mij is dat belangrijk, want stedenbeleid is vaak abstract, het zit vol sociologische dissertaties. Op die manier kunnen we dat concretiseren en is het meteen toepasbaar voor de bestuurlijke praktijk, want daar is het ons om te doen. We moeten een theoretische fond hebben, maar op een zeker ogenblik telt ook de uitspraak: woorden wekken, voorbeelden strekken. We moeten er een praktische invulling van krijgen en op die manier kunnen we stappen in die richting zetten.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor uw antwoord. Het gaat om een concreet voorbeeld uit de bestuurlijke praktijk dat inspirerend kan werken. Ik hoor ook dat er nog heel wat initiatieven op stapel staan om na te denken over de functies van centrumstad en de verhouding met de omgeving. Ik heb ook begrepen dat het model dat tot stand is gekomen in het Turnhoutse, op die plaatsen zal kunnen worden besproken. Met het oog op aanbevelingen voor de toekomstige Vlaamse Regering zal er een en ander uit al dat overleg komen. Ik hoop dat dat effectief gebeurt en als er nuttige zaken uit de stadsregio mee te nemen zijn, die ook via die kanalen op de juiste niveaus worden gebracht.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over het tijdelijk schrappen van de gratis verzekering gewaarborgd wonen

Vraag om uitleg van mevrouw Michèle Hostekint tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stopzetting van de gratis verzekering gewaarborgd wonen

Vraag om uitleg van de heer Gino De Craemer tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de verzekering gewaarborgd inkomen

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, tijdens het zomerreces raakte bekend dat de verzekering gewaarborgd wonen, die in 2003 werd gelanceerd, per 1 augustus zou worden opgeschort. Het lopende contract tussen de overheid en de verzekeringsmaatschappij Ethias liep op 31 juli af en zou niet worden verlengd.

Naar verluidt was na een marktbevraging van de verzekeringssector gebleken dat enkel Ethias kandidaat was om de verzekering opnieuw aan te bieden, en bleek dat de prijsofferte ruim het voorziene en beschikbare budget van de Vlaamse Gemeenschap oversteeg. Het bleek dus een centenkwestie te zijn.

Het stopzetten van de gratis verzekering gewaarborgd wonen is een lelijke streep door de rekening van heel wat bouwers en huiseigenaars. De Vlaamse overheid wil altijd het verwerven van eigendom stimuleren. Voor die mensen bood de woonverzekering heel wat bescherming omdat werd voorzien in een dekking voor wie zijn hypothecaire lening niet meer kon afbetalen. Als mensen onvrijwillig werkloos of ziek worden, konden zij een bijdrage krijgen van 500 euro gedurende maximum een periode van drie jaar die de ziekte of werkloosheid zou duren.

Het stopzetten van de verzekering, zonder duidelijkheid of zekerheid dat er een nieuw systeem wordt opgestart, is zeer betreuenswaardig en ook verwonderlijk, mijnheer de minister, temeer daar u in een persbericht op 5 mei aankondigde dat de verzekering zou worden hervormd, dat de inkomensgrenzen zouden wegvallen en dat er een nieuwe verzekering gewaarborgd wonen zou komen voor iedereen. Dat laatste was ook de titel van het persbericht. Ook tijdens de jongste begrotingsbespreking benadrukte u dat er een nieuwe verzekering zou komen en dat u tot een eenvoudiger systeem zou komen, want een van de mankementen van de verzekering was de nogal omslachtige administratieve procedure

om ze aan te vragen. Dat was een van de redenen van het matige succes. De verzekering was niet alleen ingewikkeld maar ook niet echt bekend bij de mensen.

Ondertussen is de zaak helemaal anders verlopen en is er een communicatie gekomen waarbij begin mei eerst gewag wordt gemaakt van een nieuwe verzekering voor iedereen, en er op 31 juli koudweg wordt meegedeeld dat op 1 augustus de verzekering wordt stopgezet en, voorlopig of definitief, niet wordt vernieuwd. Ongetwijfeld zijn er heel wat rechthebbenden of geïnteresseerden die sinds begin mei geen aanvraag meer hebben ingediend.

U hebt ondertussen te kennen gegeven dat u zult onderzoeken of er nog mogelijkheden zijn om die verzekering opnieuw in te voeren. Ondertussen is er ongeveer drie maanden geen verzekering meer en ziet het er niet naar uit dat daar heel binnenkort verandering in komt.

Zoals u weet, is sp.a pleitbezorger van de verzekering gewaarborgd wonen, en wij zijn niet alleen. Vorige week kwam er een oproep van de Vlaamse Confederatie Bouw om die verzekering opnieuw in het leven te roepen. We leven in onzekere tijden. We beleven een financiële en economische crisis die heel wat gevolgen heeft. Er dreigt overal jobverlies. De rentevoet stijgt. Mensen met een hypothecaire lening met een variabele rentevoet – en zo zijn er heel wat – worden vandaag geconfronteerd met een veel hogere maandelijkse aflossing dan voorheen het geval was. Banken verlenen minder gemakkelijk leningen. De verkoop van woningen neemt af en mensen gaan minder snel bouwen, waardoor de bouwmarkt afkoelt, wat gevolgen dreigt te hebben begin volgend jaar met opnieuw jobverlies. Het zijn onzekere tijden. Vandaag zie ik op de voorpagina van de krant dat Volvo Cars een aanzienlijk aantal jobs schrapt. De heer Roegiers zegt: 1200 jobs in Gent. De verkoop van vastgoed neemt een flinke duik. Bijna een op zes eigenaars krijgt zijn lening niet meer afbetaald, weliswaar vooral in de Verenigde Staten. Een verzekering gewaarborgd wonen biedt net een stukje zekerheid, niet alleen voor de mensen maar ook voor de banken. Mijnheer de minister, sp.a is bovendien voorstander om die verzekering uit te breiden naar huurders. Ik weet dat de private huurmarkt, het meest kwetsbare segment op de huurmarkt, ook uw bekommernis is en dat er maatregelen nodig zijn. Mensen die huren en die hun job verliezen of ziek worden, zijn minstens even kwetsbaar. Voor hen is ziekte of jobverlies minstens even dramatisch voor het betalen van hun huur.

Mijnheer de minister, mijn vragen zijn geïnspireerd op wat geweten was tijdens de zomer. Het heeft even geduurd voor de vraag is geagendeerd. Op sommige vragen kennen we het antwoord dus al. Wat is de reden voor het plots opschorten van de verzekering gewaarborgd wonen? Zijn er voornemens om de verzekering

gewaarborgd wonen voort te zetten? Zo ja, in welke vorm? Welke budgettaire marge is hiervoor beschikbaar? Hebt u in dit verband reeds voorstellen geformuleerd binnen de Vlaams Regering? Welke gevolgen heeft het stopzetten van de polis verzekering gewaarborgd wonen voor wie de voorbije vijf jaar de verzekering afsloot? Blijven de voorwaarden van de polis van kracht? Welke resultaten heeft de enquête en het onderzoek waarvan sprake in de jongste beleidsbrief Wonen opgeleverd en welke conclusies trekt u eruit met betrekking tot een eventuele nieuwe verzekering gewaarborgd wonen? In het regeerakkoord lezen we dat de toegang tot de verzekering gewaarborgd wonen volledig zal worden opengesteld en dat het inkomensplafond dat bestond, zal worden doorbroken. Welke initiatieven zult u nemen om alsnog uitvoering te geven aan dit akkoord in de regeerverklaring? In hoeverre bent u de idee geneegen om in het licht van een volwaardig woonbeleid voor mensen met een bescheiden inkomen, naast een verzekering gewaarborgd wonen voor eigenaars met hypothecaire afbetalingslasten, ook een verzekering gewaarborgd wonen voor huurders in te stellen?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Ik dank mevrouw Hostekint en de voorzitter omdat zij zijn ingegaan op mijn vraag om die vraag een week uit te stellen omdat wij met de commissie voor Onderwijs de passiefscholen in Duitsland hebben bezocht. Dat was ook een heel interessant onderwerp.

Mijnheer de minister, op 5 mei 2008 verspreidde u een persmededeling waarin de nieuwe verzekering gewaarborgd wonen werd voorgesteld. De huidige verzekering gewaarborgd wonen liep af op 31 juli 2008. Er zou voor een aantal punten een wijziging optreden. De belangrijkste vernieuwing zou het verdwijnen van de inkomensgrenzen worden, zoals overeengekomen in het Vlaamse regeerakkoord van deze legislatuur. De volumebegrenzing van de woning zou worden geschrapt en worden vervangen door een maximale verkoopwaarde van de woning. Nieuwbouwwoningen moeten bovendien voldoen aan strenge energienormen. Al deze wijzigingen, mijnheer de minister, kunnen we alleen maar sterk toejuichen.

Op 31 juli 2008 verspreidde u echter, jammer genoeg, een persmededeling met als titel 'Gratis verzekering gewaarborgd wonen stopt voorlopig op 1 augustus'. Mevrouw Hostekint heeft er al aan gerefereerd wat er was gebeurd: de prijsofferte van enige kandidaat Ethias van 9 miljoen euro is veel hoger dan het beschikbare budget van 4,15 miljoen euro. In plaats van te worden uitgebreid en verbeterd, wordt de verzekering voorlopig stilgelegd. De minister deelt ook mee dat hij in september aan de Vlaamse Regering een nieuw voorstel zal voorleggen.

In 2007 was er 3,15 miljoen euro voorzien voor de verzekering, die toen nog werkte met een inkomensplafond. Voor het loslaten van het inkomensplafond blijkt echter maar 1 miljoen euro méér te zijn voorzien. Dit lijkt me een optimistische inschatting. Ik vermoed dan ook dat het inkomensplafond niet zal kunnen worden geschrapt. Of het budget moet worden verhoogd, of er moet een alternatief reglement worden uitgewerkt.

In deze financieel onzekere tijden – ik moet het u niet vertellen, mijnheer de minister, we weten allemaal dat de psychologie van de angst ten dele ook irreal is – scheelt een dekking van de hypothecaire lening, zoals er tot nu toe een was bij ziekte of werkloosheid voor een maximale overbruggingsperiode van drie jaar, toch een slok op de borrel om tot het initiatief tot bouwen over te gaan. Wanneer er weinig houvast is, moet de overheid de mensen iets meer vasthouden. Ik zeg dat omdat de bouw de motor is van de economie. We moeten de bouw dus op alle vlakken stimuleren.

Een van de problemen van de huidige gratis verzekering was dat de polis maar een matig succes kende bij de doelgroep. Daar had de gewijzigde polis volgens mij ook maar weinig aan verholpen. Er werd in de eerste plaats gekozen voor een uitbreiding van de doelgroep. Aangezien de financiële middelen dit blijkbaar niet toelaten, denk ik dat we, om de doelstelling maximaal te bereiken, opnieuw op de originele doelgroep zouden moeten focussen. Daarom wil ik nogmaals een pleidooi houden voor de automatische toekenning van de verzekering gewaarborgd wonen voor de mensen die via de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen of via het Vlaams Woningfonds sociaal lenen voor een nieuwbouw of voor een aankoop met renovatie.

Wanneer men een sociale lening aangaat bij de VMSW of bij het Vlaams Woningfonds komt men immers sowieso ook in aanmerking voor de verzekering gewaarborgd wonen. De maximale inkomensgrenzen voor de verzekering liggen namelijk hoger dan voor de leningen. Ik pleit hiervoor omdat uit de cijfers blijkt dat niet elke sociale lener ook een verzekering gewaarborgd wonen afsluit. In de praktijk ligt daar drie maanden tussen. Dat is dikwijls de oorzaak van het feit dat het in de vergetelheid geraakt of niet meer opnieuw wordt opgepikt.

Uit een eigen analyse, op basis van cijfers verkregen via een schriftelijke vraag, blijkt dat in 2004 slechts 19 percent en in 2005 slechts 22 percent van de sociale leners effectief een gratis verzekering gewaarborgd wonen hebben afgesloten. In absolute cijfers zou een automatische toekenning voor sociale leners een stijging van ongeveer 1700 polissen betekenen. Financieel is dat niet onoverkomelijk gelet op de huidige 4200 polissen per jaar.

Mijnheer de minister, hebt u er zicht op waarom er geen andere prijsoffertes zijn binnengekomen? Is de

aanbesteding laattijdig uitgeschreven of zijn er andere oorzaken? Had men kunnen inschatten dat het ingeschreven bedrag van 4,15 miljoen euro niet zou vol-doen? Hoe is men tot dit cijfer gekomen? Is er ondertus-sen al een alternatief voorstel op de Vlaamse Regering gekomen? Indien niet, wanneer voorziet u een alternatief voorstel of alternatieven? Wat zullen die voorstellen inhouden? Wordt er afgestapt van het schrappen van de inkomensvoorwaarde? Wat denkt u over het automatisch toekennen van de verzekering gewaarborgd wonen bij sociale leningen?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Dank u, voorzitter, ook voor het uitstel van vorige week. Op die manier heb ik mijn vraag opnieuw kunnen indienen.

Mijnheer de minister, met het oog op het aflopen van het contract met Ethias eind juli 2008 liet u de verzekering gewaarborgd wonen evalueren. Het evaluatierapport bevestigde dat het succes van het systeem eerder beperkt is en toonde dat vooral de inkomensgrens, de onbekendheid van de maatregel en de relatief hoge administratieve lasten bij de aanvraag de belangrijkste beperkingen zijn van het systeem.

Met het nieuwe ontwerpbesluit van 25 april 2008 voorzag de Vlaamse Regering een aantal aanpassingen aan het stelsel met het oog op een verruiming van de doelgroep, een verbetering van het risico, een beperking van de verzekerde schade en een aanpassing aan de berekening van de tussenkomst.

Begin augustus 2008 was het echter niet duidelijk of de verzekering zou worden voortgezet. Die duidelijkheid is er vandaag nog altijd niet. Enkel Ethias zou een offerte hebben ingediend. De maatschappij zou meer dan het dubbele vragen voor een verlenging van het contract. Dat is boven het voorziene budget. Sinds 1 augustus zijn bijgevolg geen nieuwe aanvragen meer mogelijk.

In een antwoord op een schriftelijke vraag verklaarde u dat u een groot voorstander bent of was van het voortzetten van het systeem en u drukte de hoop uit dat de nieuwe formule op bijval zal kunnen rekenen. Een definitieve stopzetting van de verzekering gewaarborgd wonen valt moeilijk te rijmen met de doelstellingen van het gewijzigde ontwerpbesluit en het woonbeleid van de Vlaamse Regering.

Hoe verklaart u, mijnheer de minister, de duurdere offerte van Ethias? Is er een verband met de aanpassingen van het stelsel zoals bepaald door het nieuwe ontwerpbesluit? Indien dat zo is, moeten deze aanpassingen dan niet worden herbekeken?

Het contract met Ethias zou in de bestaande vorm zeker niet verlengd worden. Welke mogelijkheden ziet u nog

om dit principe alsnog voort te zetten? Kunt u dit kort toelichten?

De doelstelling van de maatregel bestond er volgens u in jonge mensen vlotter de stap naar de verwerving of de renovatie van een eigen woning te laten zetten. Hoe wilt u dit alsnog in deze context bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns: Mijnheer de minister, het was een schitterend initiatief. Men pakt u hier aan, terwijl het toch een beetje uw eigen kind was. Wanneer men een dergelijke lening aangaat, heeft men toch altijd de schrik dat men het niet zal kunnen blijven betalen. Wat gebeurt er in geval van rampspoed? Je mag nog goed werken, als je werkgever failliet gaat, ben je je inkomen kwijt. Vandaag heeft niemand nog de zekerheid dertig tot veertig jaar bij dezelfde werkgever te kunnen blijven werken. Daarom is die verzekering gewaarborgd wonen een belangrijke ruggensteun.

In tegenstelling tot anderen, mijnheer de minister, begrijp ik u goed als u zegt dat het niet verstandig is die polis, die Ethias tot 9 miljoen euro verdubbelt, af te sluiten. Het zou niet getuigen van goed bestuur als u die polis zou hebben afgesloten met het argument dat er maar één offerte is. In dat geval zou u veel meer kritiek hebben gekregen.

Uit persberichten heb ik begrepen, mijnheer de minister, dat u het hier niet bij zult laten en dat u zult onderzoeken waar u hiervoor een verzekering kunt afsluiten. Ik heb in verband daarmee een aantal vragen.

We weten hoeveel polissen er werden afgesloten. Maar hoeveel maal werd er gebruik gemaakt van die polissen? Hoeveel maal is de verzekeringsmaatschappij moeten overgaan tot een betaling van maandelijkse aflossingen? Over welk bedrag gaat het dan?

Hoe zit het met de polissen die werden aangegaan voor de looptijd van de lening? Worden die ook stopgezet?

De openbare aanbesteding heeft maar één reactie opgeleverd. Als burger zouden wij naar een andere maatschappij gaan. Het zou dan toch handig zijn om de andere verzekeringsmaatschappijen bij u te roepen en na te gaan of zij bereid zijn om zich kandidaat te stellen?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Eerst en vooral wil ik het geheugen opfrissen: de verzekering tegen inkomensverlies dateert van de legislatuur 1999. Leo Peeters nam toen het initiatief in de regering-Van den Brande. In al die jaren is het nooit een succes geweest. Vierduizend polissen, dat is peanuts. Zeker als je weet dat het

gratis is. Waar zat het knelpunt, en waar zit het nog altijd? Als de hypothecaire lening wordt afgesloten door een bankier, zal die bankier niet zeggen dat de klant niet mag vergeten ook nog een verzekering af te sluiten bij Ethias. Dat is de kern van de zaak.

Minister Marino Keulen: U vat het in één zin perfect samen. Om daaraan tegemoet te komen, hebben we op alle folders van de verzekering gewaarborgd wonen, met het akkoord van de verzekeringsmaatschappij, de naam 'Ethias' weggehaald. En heel in het begin – ik ben er, nadat het even had stilgelegen, in 2003 opnieuw mee begonnen, na het eerst te hebben aangepast – was het nog 'OMOB'. Nu verwijst er op die folders niets nog naar de concurrentie – want elk van die banken is vandaag ook een verzekeringsmaatschappij. Een broer van mij, die in de banksector werkt, bevestigde me dat dat het probleem was.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik ben blij dat u bevestigt wat ik zeg. Dat is de kern van de zaak. We kunnen dat betreuren. Daar is alles voor gedaan. Maar, mijnheer de minister, ik ben realistisch genoeg. Er is twee keer een Europese aanbesteding geweest. Niemand heeft daarop ingeschreven. Je kunt dat betreuren, maar je kunt een verzekeraar ook niet verplichten om in te schrijven. En wie dan inschrijft, doet dat met een dermate hoog bedrag dat je ook, aangezien het om overheidsgeld gaat, fair genoeg moet zijn om te zeggen dat het niet kan. Wil dat zeggen dat we het idee om mensen te verzekeren moeten laten varen? Neen. De vraag is, en ik nodig de minister uit om daarover de volgende weken samen na te denken: kunnen we een methodiek vinden om mensen te verzekeren tegen inkomensverlies? Ik hoor dat woord nog altijd veel liever dan de term 'gewaarborgd wonen'. Er is het initiatief van de verzekering voor gewaarborgd huren. Er wordt heel veel gedaan voor de eigenaar. Er is de woonbonus. We hadden de verzekering gewaarborgd wonen. Er is de renovatiepremie. De huurder op de private markt – ik heb het niet over de socialewoningbouw – staat er helemaal alleen voor. Zeker de zwakkere huurder.

Mijnheer de minister, ik betreur dat die verzekering wordt afgeschaft. Ik neem er akte van. Ik deel de mening dat men het budget niet kan optrekken naar 9 miljoen euro. Dat zou onverantwoord zijn. Maar ik nodig u wel uit om de verzekering te vervangen door iets anders. Zeker gezien de moeilijke tijden. We weten het allemaal: we staan ermee op en we gaan ermee slapen. De drama's beginnen. Ik hoop dat het allemaal niet zo erg wordt. Ik ben absoluut geen financieel specialist, maar ik bereid mij wel op het ergste voor.

Vanuit de wetgevende macht werken we toch mee aan het beleid. Als het over wonen gaat, moeten we initiatieven nemen. De Vlaamse Confederatie Bouw zegt dat die er moeten komen. Vandaag kunnen we er niet op inschrijven. Mijnheer de minister, ik nodig u uit om de

verzekering te vervangen door iets anders en misschien kunnen we dit tegelijk meenemen naar de huurders op de privémarkt.

De voorzitter: De heer Verougstraete heeft het woord.

De heer Christian Verougstraete: Er is een continuïteit in het Vlaamse beleid om zo veel mogelijk mensen aan te porren om eigendom te verwerven omdat dat de beste verzekering is voor de oude dag. Daarom is het ook belangrijk dat er een continuïteit is in de hulpmiddelen om tot die doelstelling te komen, zoals de verzekering gewaarborgd inkomen. Ik pleit dan ook voor de voortzetting van die verzekering. We staan natuurlijk voor problemen inzake de prijs. Dat moeten we dan budgettair bekijken.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mevrouw Heeren, u legt de vinger op de wonde. Waarom is dat, met 4200 polissen op jaarbasis, nooit een succes geworden? Er zijn tien-duizenden verrichtingen van vastgoed, zowel bouwvergunningen als kopen van woningen. Dat was dus nooit in verhouding, zeker als je weet dat dit een gratis product is, met enkel maar voordelen. In een periode van langdurige ziekte of werkloosheid wordt de aflossing van de hypotheek overgenomen voor een maximumbedrag van 500 euro per maand. Het was de bedoeling van die verzekering om mensen over de psychologische drempel te helpen om in onzekere tijden toch een woning te kopen of te bouwen. Als één van de tweeverdieners zijn of haar job verliest, dan komen natuurlijk de problemen. Dan wordt bij wijze van spreken de laatste pan boven hun hoofd verkocht. Dat is de schrik van de mensen. Vandaar die verzekering, die mensen psychologisch helpt om de stap te zetten.

Het punt is dat de andere bankmaatschappijen een product van een concurrent niet aanbieden, ook al hebben we de namen OMOB en nadien Ethias van alle folder-tjes verwijderd. Ze zijn bang dat ze hun eigen verzekeringsproducten te kort doen. Ze hebben hun eigen schuldsaldoverzekeringen en volgens hen volstaat dat. Zo is het probleem in een notendop correct beschreven.

Zoals jullie weten, liep het contract tussen de Vlaamse overheid en Ethias op 31 juli 2008 af. De overeenkomst nam een aanvang op 1 augustus 2003 en kon jaarlijks stilzwijgend worden verlengd voor een maximumperiode van vijf jaar. Het was mijn intentie om bij het afsluiten van de nieuwe overeenkomst met een verzekeraar de toegang tot het systeem volledig open te stellen door de inkomensvoorwaarde te doorbreken. Deze beleidsoptie is opgenomen in het regeerakkoord. Ik voer dat uit.

Op 25 april heb ik een voorstel tot nieuwe verzekering voorgelegd aan de Vlaamse Regering. De resultaten

van de enquête en de evaluatie die door het Agentschap Wonen werden uitgevoerd, vormden de basis voor de aanpassingen die in de nieuwe regeling werden opgenomen. De hoofddoelstelling van dit voorstel bestond erin het bereik van de maatregelen significant uit te breiden. In het ontwerpbesluit werd de inkomensgrens afgeschaft. Wel werd de verzekering gekoppeld aan energieprestatienormering, waarbij de aanvragers die een nieuwe woning bouwen, met een inkomen boven de grens voor de renovatiepremie werden verplicht te voldoen of te laten voldoen aan een energieprestatienorm lager of gelijk aan E70.

Ook werd reeds uitgegaan van een bijkomende activering van de VMSW (Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen), het VWF (Vlaams Woningfonds) en de erkende kredietmaatschappijen om hen ertoe aan te zetten de ontleners systematisch te ondersteunen bij het in orde brengen van een verzekeringsaanvraag gewaarborgd wonen. Het effect hiervan werd op 1500 bijkomende aanvragen per jaar ingeschat. Een volledig automatische toekenning is echter niet mogelijk, aangezien er bij het onderzoek van de toelaatbaarheid tot het stelsel een aantal voorwaarden, die specifiek zijn voor de verzekering gewaarborgd wonen, vervuld moeten zijn. Als belangrijkste voorbeelden kan ik verwijzen naar de voorwaarde dat de verzekerde voor de aanvangsdatum twaalf volledige maanden arbeidsprestaties moet hebben geleverd en niet arbeidsongeschikt mag zijn.

We werken met een verzekeringsmaatschappij. In Vlaanderen is iedereen ondertussen expert omdat iedereen dermate mondig is dat hij een schemaredenering kan opbouwen, maar daarmee overtuig je nog niet de buitenwereld. Voor een verzekeringsmaatschappij moet er nog altijd een zekerheid zijn dat men zich niet in een avontuur stort.

In dit voorstel van 25 april werd er ook op gewezen dat de budgettaire impact van de voorgestelde aanpassingen aan de verzekering moeilijk te voorspellen zijn. Er werden echter kostendrukkende wijzigingen aan het systeem voorgesteld op basis waarvan mijn administratie een daling van de premie per polis verwachtte. Als we de 4.150.000 euro hebben ingeschreven, is dat niet omdat ik dat zelf heb bedacht. Neen, dat is gebeurd in overleg met de experts op de administratie. Men vond dat een redelijk bedrag, ook omdat er een aantal voorwaarden zijn die maakten dat het voor de verzekeraar interessant is om een offerte in te dienen. De periode gedurende welke een werkloze een beroep kon doen op de vergoeding door de verzekeraar, werd beperkt tot 18 maanden aaneensluitend.

Pas nadat de verzekerde opnieuw drie maanden arbeidsprestaties zou hebben geleverd, zou hij in aanmerking komen voor de tussenkomst. In het vorige stelsel kon een verzekerde werkloze 36 maanden aaneensluitend aanspraak maken op de vergoeding.

Daarnaast werd de verplichte winstdeelname geschrapt. Vlaanderen moest geen deelname meer hebben in de winst die eventueel wordt geboekt, wat in vergelijking met het vorige stelsel, toen we dat wel hadden, voor de verzekeraar opnieuw een bonus oplevert. De ontvangen premies zouden in het nieuwe stelsel integraal aan de verzekeraar toekomen, waarbij geen rekening werd gehouden met een terugbetalingsverplichting aan de Vlaamse overheid indien de uitgekeerde schade laag uitvalt. Dat was het tweede voordeel voor de verzekeraar.

Bovendien was het de bedoeling dat het Agentschap Wonen in de nieuwe regeling de aanvragen tot toegang tot het systeem zelf zou behandelen, dus niet meer Ethias of een andere verzekeraar. Daardoor zouden de personeels- en werkingskosten voor de verzekeraar afnemen. De aanpassingen doorgevoerd aan het besluit, zouden volgens mijn administratie moeten leiden tot een lagere verzekeringspremie, en geen hogere. Door een aantal versoepelingen was het voor de verzekeraar een interessantere formule geworden. De administratie raamde dat door de afschaffing van de inkomensgrenzen, het aantal aanvragen zou verdubbelen. In het vorige stelsel lag de jaarlijkse kost van de premies nooit boven de 3,1 miljoen. Deze marge in combinatie met de verwachting van een lagere premie werd voldoende geacht om de uitbreiding van het aantal verzekerden op te vangen. Dat is in overleg met het Agentschap Wonen-Vlaanderen gebeurd.

De Vlaamse Regering heeft de nieuwe regeling die ik heb voorgesteld, principieel goedgekeurd. Naar aanleiding hiervan werd de verzekeringssector op de hoogte gebracht van het voorziene tijdstip waarop de markt zou worden geconsulteerd. Op 13 juni 2008 volgde de definitieve goedkeuring. De raadpleging van de markt onder de vorm van een algemene offerteaanvraag met nieuwe voorwaarden, werd zoals gepland onmiddellijk opgestart. Op 16 juni 2008 werd de aankondiging van de offerte gepubliceerd in het Europees publicatieblad en op 19 juni 2008 in het bulletin der aanbestedingen. Er zijn twee aanbestedingen gebeurd, een Europese en een Belgische.

De verzekeraars beschikken over meer dan een volle maand om hun offertes in te dienen. De aanbesteding is dan ook niet laattijdig uitgeschreven. Jammer genoeg heb ik vastgesteld dat slechts één verzekeraar een offerte heeft ingediend. Uit het onderzoek van de enig ontvangen offerte door mijn administratie bleek het onaanvaardbaar karakter van de geboden premievoorwaarde. Ondanks de reeds opgesomde verbeteringen die rechtstreeks ten goede komen aan de verzekeraar, zou bij gunning van deze opdracht de gemiddelde premie substantieel stijgen. De voorgestelde premievoeten liggen een kwart hoger dan de voorheen betaalde premies.

Die sterke stijging in combinatie met de voorziene uitbreiding van het aantal verzekerden ingevolge de afschaffing van de inkomensvoorwaarde, maakt de maatregel onbetaalbaar binnen het geplande budget. Onder de geboden voorwaarde zou een verdubbeling van het budget voor de verzekering gewaarborgd wonen nodig zijn.

We hebben de mensen van Ethias gevraagd om hun offerte te komen toelichten. Ze hebben dat geweigerd. Ik kan ze niet verplichten om te komen. Ze hebben gezegd dat dit voor hen een correcte prijszetting was. Punt.

U begrijpt dat ik de maatregel onder die voorwaarden heb opgeschort. Momenteel bezint de Vlaamse Regering zich over de te volgen piste. Die kan in het verlengde van de verzekering liggen, maar het kan ook iets anders worden. Steeds binnen de budgettaire beperking, namelijk 4.147.000 euro. De IKW's (interkabinettenwerkgroepen) daarover lopen nog steeds.

Mevrouw Hostekint, u vraagt naar de gevolgen voor de mensen die in de voorbije vijf jaar een verzekering hebben afgesloten. Voor hen blijft de verzekering ongewijzigd lopen tot het einde van de dekkingsperiode van tien jaar. Dat wil ook zeggen dat de voorwaarden inzake de tussenkomsten onveranderd blijven gelden. In deze periode van tien jaar kunnen ze gedurende maximaal drie jaar genieten van een tussenkomst van ten hoogste 500 euro per maand bij ongewild inkomensverlies. De basisfilosofie achter het stelsel van de verzekering gewaarborgd wonen bestaat erin de drempels voor het verwerven van een woning in eigendom te verlagen en het risico op inkomensverlies tijdens een belangrijk deel van de aflossingsperiode van de lening te dekken.

De grote moeilijkheid bestaat erin om bij de aanvang van een verzekeringsovereenkomst gewaarborgd huren, die over tien jaar loopt, een referentiebasis vast te stellen die stabiel is voor de volledige dekkingsperiode. Mensen die een woning kopen of bouwen, blijven daar meestal twintig jaar wonen. Er moet al een halve of hele ramp gebeuren voor mensen vertrekken. We zijn heel honkvast. We staan daarvoor alle dagen uren in de file. In de huursector veranderen mensen vaker van woning. We hebben alle moeite om de verzekering gewaarborgd wonen op poten te zetten voor het stabielste deel van de bevolking inzake inkomensprofielen, met name woningeigenaars.

Als je dit zouden uitbreiden naar huurders, dan zeg je meteen dat je geen verzekering gewaarborgd wonen wilt. In de filosofie natuurlijk wel. Als een eigenaar van een woning zonder werk valt, dan is dat altijd voor een korte periode, omdat hij of zij niet op een vervangingsinkomen wil blijven teren. Als we dit uitbreiden naar de veel onzekerder huurmarkt, dan lukt dat perfect. Maar om dit in de praktijk afgedwongen te krijgen van een verzekeringsmaatschappij, moet men ook zeggen waar we het geld vandaan moeten halen, want dan praten we over tientallen

miljoenen euro's. Je krijgt alles verzekerd, maar dan moet je daar een budget voor uittrekken. Dat krijg je niet alleen door goed te zoeken. Men moet dan zeggen waar men die miljoenen euro's kan vinden.

De heer Leo Peeters is daarmee begonnen, zelfs de heer Louis Waltniel heeft er voordien al een variant op gemaakt. Daarna is het even stilgevallen en dan zijn we daar in 2003 opnieuw mee begonnen. Ik sta voor honderd percent achter de filosofie van het helpen overwinnen van de psychologische drempel om eigenaar te worden, en het helpen bij iets wat ons allemaal kan overkomen: door pech getroffen worden. Niemand is daar immuun voor. Ik wil daarvoor betalen, maar geen zotte prijzen.

Ik vind het heel vreemd dat Ethias een offerte indient, maar dit niet wil toelichten. Het gaat toch om heel veel geld, drie keer zoveel als wat we tot nu vroegen. Als men mij opties kan leveren die redelijk en betaalbaar zijn, en dezelfde principes handhaven, dan sta ik daar absoluut voor open. Alleen, het is vandaag onzeker voor bouwers, bouwlustigen en kopers van woningen. We lezen allemaal de krant en het ergste is dat we nog maar aan het begin van de crisis staan. De banken en verzekeringsmaatschappijen staan nu in het oog van de storm, maar met hen moet men dus een contract afsluiten. Vandaag zijn ze zeker niet de meest toegankelijke partner, gezien de crisis die het bank-, krediet- en verzekeringslandschap treft.

Opnieuw, ik sta open voor goede raad. Ik wil ook met alles rekening houden. Ik wil dat debat ook publiek voeren, want men daagt me daartoe uit. Vandaag begrijpt iedereen dat. Als men mij drie keer zoveel vraagt als vroeger en als ik daar tekst en uitleg over vraag en men geeft die niet, dan vind ik dat vreemd. Als men mij zegt dat ik het moet en zal organiseren, dan wil ik dat ook doen, maar dan zeg ik tegen welke prijs het kan. Tegen welke prijs is het parlement bereid om dat te organiseren? Men vraagt om dit uit te breiden naar de huurders. Ik kan erin komen dat men daarvoor pleit, maar ik denk dat men meteen alle potentiële verzekeraars buiten de deur houdt, wetende in welk moeilijk landschap ze vandaag zitten. Ik hoop dat ik me vergis.

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, al betreur ik dat ik geen concreet antwoord heb gekregen en geen concreet perspectief over wat er verder mogelijk is. Ik blijf er namens onze fractie bij dat we iets moeten doen, onder welke vorm dan ook, om mensen een zekerheid te bieden. Het zijn onzekere tijden, mensen durven geen woning meer kopen of bouwen. Ze hebben schrik dat ze ziek zouden worden of hun job zouden verliezen. Dat zijn sociale drama's. Bovendien staan we aan het

begin van de economische crisis en kunnen we alle gevolgen ervan nog niet inschatten. De Vlaamse Confederatie Bouw waarschuwt voor de gevolgen. Ze zegt dat als mensen geen woningen meer bouwen, er een crisis dreigt in de bouwsector en dan gaan er volgend jaar nog jobs verloren. Dat moeten we te allen prijze vermijden.

Het feit dat de verzekering nooit een groot succes is geweest, vind ik een flauw argument in deze discussie. U hebt zelf erkend dat het om een zeer ingewikkelde administratieve procedure gaat en de verzekering is zeer weinig bekend bij de mensen. U hebt er bovendien op gewezen dat de banken niet de grootste pleitbezorgers zijn van deze verzekering. Ze bieden zelf producten aan cliënten aan en zullen zelf die verzekering niet promoten. Een eerste stap kan zijn – en ik dacht dat dat de bedoeling van de vernieuwde verzekering gewaarborgd wonen was – ervoor te zorgen dat de banken zelf die aanvraag niet moeten doorsturen maar dat het de aanvragers zelf toekomt dat te doen. We moeten ervoor zorgen dat dat via andere kanalen kan gebeuren, zoals via notarissen bijvoorbeeld.

We zijn ervan overtuigd dat we de verzekering moeten voortzetten, onder welke vorm dan ook. Ik blijf erbij dat we moeten zoeken naar wat we voor de huurders kunnen doen op dat vlak. Ik ben blij dat mevrouw Heeren en CD&V dat steunen. *(Opmerking van mevrouw Veerle Heeren)*

Mijnheer de minister, ik weet dat de private huurmarkt een bekommernis van u is. Ik denk dat we ook daar aandacht voor moeten hebben. Zonder werk vallen is voor een huurder minstens even erg.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Ik noteer eveneens de consensus in de commissie dat er een soort inkomensverzekering moet blijven. Ik wil een kleine correctie aanbrengen op wat de minister en mevrouw Heeren zeggen. De banken zijn natuurlijk niet geneigd om een dergelijke polis te promoten, maar bij navraag blijkt dat de instellingen die sociale leningen verstrekken, wel degelijk die info hebben gegeven. Toch is het niet echt een succes: 4200 polissen op jaarbasis is ten opzichte van het grotere geheel niet denderend.

Ethias wil geen tekst en uitleg geven over het duurdere contract. We kunnen het niet dwingen dat te doen, dat is juist. Mijn inschatting is dat dat voor een deel te maken heeft met het loslaten van de inkomensgrens, maar waarschijnlijk zijn er ook nog omgevingsfactoren en is er een samenloop van omstandigheden. Ik kan me niet inbeelden dat de top van Ethias toen al niets wist – ze wist dat zeer zeker – van het infarct op de woningmarkt in de Verenigde Staten. Ik meen dat ze alle financiële registers hebben

opengetrokken om hun bod heel hoog te zetten en op die manier in het defensief te gaan. Ik denk dat, ik weet dat niet. Dat zal moeten blijken uit onderzoek. De overheid kan niet voorbij gaan aan de consensus die er is in de commissie over het feit dat er een soort inkomensverzekering moet zijn voor de mensen.

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino de Craemer: Ik dank de minister voor het antwoord, hoewel ik ook geen oplossing heb gehoord. De Vlaamse Confederatie Bouw heeft het belang van de maatregel aangetoond. U gaat er uiteraard mee akkoord, iedereen trouwens. Dat de banken niet bereid zijn om eraan mee te werken uit concurrentieoverwegingen, is uiteraard te begrijpen. In de huidige context moeten we er zeker niet op rekenen dat ze een ommezwaai zullen maken. Een voorstel zou kunnen zijn dat we Ethias opnieuw uitnodigen. Vorige keer was Ethias niet bereid uitleg te komen geven, misschien is een nieuwe poging aangewezen of kan een nieuwe aanbesteding worden uitgeschreven. Ethias heeft volgens mij gewoon aangeboden om het niet te hebben, om welke reden dan ook. De heer De Cock haalt de herziening van de inkomensgrens aan. Dat kan er inderdaad mee te maken hebben, alsook de situatie in Amerika, maar ik zou toch graag de echte reden kennen.

Als een nieuwe aanbesteding of opnieuw praten met Ethias niet mogelijk is, dan moeten we samen op zoek naar een alternatief, want de maatregel moet behouden blijven.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Misschien kunnen we de voorzitter van Ethias eens uitnodigen. Mevrouw Hostekint, het is geen flauw argument dat er maar 4200 aanvragen zijn op tien jaar tijd. Dat bewijst iets. Het feit dat men er 9 miljoen euro in steekt, bewijst ook iets. Er is een fundamenteel probleem. Als er een oplossing had kunnen zijn, had de administratie die zeker al voorgesteld, maar die is er niet. Daarom sluit ik me aan bij uw antwoord, mijnheer de minister. Ik doe een oproep om het budget dat vandaag staat ingeschreven in de begroting 2009, te behouden en op een creatieve manier te zoeken naar hoe we iets anders kunnen uitvinden. Waarom bekijken we eens niet op Europees vlak of er geen creatieve dingen kunnen bovenkomen over hoe we eigenaars van woningen, en waarom ook geen huurders, kunnen verzekeren tegen inkomensverlies?

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Beleid speelt zich niet af op een abstract niveau. Beleid is ook een verantwoorde-

lijkheid die ik in eerste instantie heb, maar die ik ook een stukje deel met u allemaal. Over de filosofie en de visie achter de verzekering gewaarborgd wonen, is er een consensus van 100 percent in deze commissie. Iedereen staat daarachter en verdedigt dat in zijn eigen bewoordingen. Sommigen hebben in het verleden daarmee een profiel en een geloofwaardigheid opgebouwd. Ik verwijs naar de beslissing die ik heb genomen in 2003.

Als we zotte prijzen betalen, ben ik de eerste die bevestigd zal worden of dit nog allemaal in verhouding staat en met welke partners we in zee zijn gegaan. We hebben een aantal versoepelingen doorgevoerd die in het voordeel zijn van de verzekeraar. Wij doen de administratie, we vragen niets in de winstdeelname. We zorgen voor een aantal energienormeringen waardoor we al selectiever zijn. Ik stel alleen maar vast dat ik een offerte heb gekregen die zeer duur is en dat anderen niet geïnteresseerd zijn.

Mijnheer De Craemer, dat heeft volgens mij meer te maken met een zekere onverschilligheid – en die uitspraak neem ik voor mijn rekening. Ik denk dat de anderen ervan uitgingen dat vroeger OMOB, nu Ethias, dat altijd heeft gedaan en dat dat geen spek voor hun bek was. Ik denk dat diezelfde wetenschap ook Ethias heeft aangezet om ruimer te budgetteren. Ik kan dat niet bewijzen en neem die uitspraak voor mijn rekening. Ook al hebben we een Europese enquête georganiseerd, de anderen zijn ervan uitgegaan dat ze dat nooit hebben gedaan en Ethias wel, en dat Ethias dat maar verder moet doen. In 2003 was Ethias ook de enige die een offerte had ingediend. Het beschouwde dat als een soort van monopolie, en het gevolg voor de prijszetting kunt u zelf invullen.

Ook de bank- en kredietcrisis zal het alleen maar moeilijker maken om partners te vinden. Nu kan je zeggen – we zijn wereldkampioen schemaredeneringen: we hebben toch twee gloedvolle volzinnen om te zeggen dat we dat willen. In de praktijk overtuig je daarmee echter de bank- en de kredietsector niet, je zult met iets anders moeten komen.

Mevrouw Hostekint, ik sta voor 2000 percent achter de bescherming van de huurder en wil dat debat publiek met u voeren. Ik zeg u dat u tientallen miljoenen euro's op tafel zult moeten leggen. Ik ben dan ook de eerste om met u de discussie aan te gaan over wat we schrappen en waar we het geld weghalen. We praten over een volume dat men niet zomaar kan krijgen op basis van de groei van begrotingen aan een natuurlijk ritme.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken rond de aangekondigde evaluatie van de renovatiepremie

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de stand van zaken met betrekking tot de renovatiepremie

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de aangekondigde extra middelen voor de renovatiepremie en de beloofde evaluatie ervan

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in de maanden februari, maart en april, is over de problematiek van de renovatiepremie al enkele keren gedebatteerd door diverse collega's van verschillende partijen. Het is goddank een zeer groot succes. U hebt al in de nodige budgettaire aanpassingen voorzien om aan de vele aanvragen te kunnen voldoen. Dat is alleen maar zeer positief.

Het is ook de bekommernis van vele collega's dat de invoering van een nieuw stelsel altijd kinderziekten meebrengt. Dat is in het verleden al bewezen met verschillende voorbeelden. Ik heb ondertussen een aantal nieuwe elementen gekregen omtrent onder meer het inschrijven van de voorwaarde dat de aanvrager drie jaar voor de aanvraag van de premie geen andere woning in bezit mocht hebben gehad.

Ik ken enkele gevallen, waarvan ik er een naar voren wil brengen, zonder de naam te noemen. Het gaat over een gezin met drie kinderen, dat een oude woning heeft. Het wilde de nodige aanpassingen doen, maar heeft dat uiteindelijk niet gedaan. Die mensen hebben die oude woning verkocht voor een andere oude woning die deels ook niet aan de basisvoorwaarden voldeed. Ze hebben er een offerte voor aangevraagd. Het ging over 65.000 euro. Ik lees voor wat het gezin schrijft.

“Ik was van plan de Vlaamse renovatiepremie aan te vragen voor de nieuwe oude woning die ik gekocht had, tot ik de voorwaarde las dat ik geen tweede woning mocht bezitten in de voorafgaande drie jaren. Hadden we hetzelfde bedrag aan werken uitgevoerd aan onze vorige woning en er blijven in wonen, dan hadden we recht op deze premie. Als we onze nieuwe woning drie jaar laten verrotten en daarna de werken uitvoeren, hebben we ook recht op deze premie.”

De mensen vragen zich af waar de logica zit. Ze hebben opgroeiende kinderen. Er zijn misschien situaties mogelijk waarbij men er misbruik van zou kunnen maken, maar in de getuigenissen, die ik heb, gaat het om bekommernissen waarvoor we een oplossing moeten zoeken in de evaluatie, die u al hebt aangekondigd.

Mijnheer de minister, is de aangekondigde evaluatie inmiddels doorgevoerd? Zo ja, wat zijn daar de concrete resultaten van? Welke initiatieven worden genomen om op basis van die evaluatie het premiestelsel bij te sturen?

Indien de evaluatie nog niet heeft plaatsgehad, wat zijn de redenen daarvoor? Binnen welke tijdslimiet bent u van plan deze evaluatie te beëindigen en de nodige conclusies te trekken?

De heer Jan Penris: Ik hoef de collega's de geschiedenis van dit dossier niet in herinnering te brengen. De meesten van u kennen het verhaal en hebben er al uiteenzettingen over gehouden. We zijn ermee begonnen in maart 2007. De eerste maanden daarna hebben we vastgesteld dat het systeem heel wat kinderziekten vertoonde. We hebben daar de minister over ondervraagd en er was verbetering aangekondigd en effectief verbetering vast te stellen. Nu is het verhaal dermate succesvol aan het worden dat we met budgettaire problemen zitten.

In augustus maakte de minister bekend dat, waar hij over een budget beschikt om jaarlijks 12.000 renovatiepremies te kunnen uitbetalen, hij vorig jaar 16.485 dossiers moest goedkeuren. Voor dit jaar wordt verwacht dat er nog eens 10.000 bij zullen komen.

De minister wordt het slachtoffer van zijn eigen succes, zegt hij. Hij voorziet nu dat de 50 miljoen euro die hij gebudgetteerd had, niet zal volstaan. Er zou zo'n 10 tot 20 miljoen euro extra nodig zijn. Volgens de minister zou het bedrag gevonden worden 'via interne verschuivingen op het Departement Huisvesting'. Er zou ook vers geld nodig zijn. De minister maakt zich sterk dat dit zou lukken.

De minister kondigde eerst voor begin 2008, daarna medio 2008, een evaluatie aan van de renovatiepremie. Hierover werd tot op heden niet veel meer vernomen. Hoewel de renovatiepremie over het algemeen positief wordt beoordeeld, zijn er toch enkele punten van kritiek die men regelmatig te horen krijgt. De heer Decaluwe is daar al punctueel op ingegaan. Een veelgehoorde kritiek is dat het minimumbedrag van 10.000 euro te hoog is voor minder kapitaalkrachtige huurders die soms al hun middelen en kredietmogelijkheden hebben moeten aanspreken om een woning te kopen. Nochtans zijn het vooral deze mensen die een duw in de rug nodig hebben om de kwaliteit van hun woning te verbeteren.

Mijnheer de minister, kunt u inmiddels garanderen dat er voldoende budget zal zijn voor de toekomstige uitbetaling

van alle aanvragen? Wordt inmiddels reeds een extra budget toegezegd door de Vlaamse Regering? Wat bedoelt u met uw uitspraak dat extra budget voor de renovatiepremie kan worden gevonden 'via interne verschuivingen op het Departement Huisvesting'? Waar plant u dan te besparen? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de aangekondigde evaluatie van de renovatiepremie? Is het opgelegde minimumbedrag van 10.000 euro, exclusief btw, niet asociaal omdat dit minder kapitaalkrachtige huurders kan uitsluiten van de subsidie? Overweegt u desgevallend, gezien de hogervermelde opmerking, om de premie om te vormen tot een globaal systeem voor verbouwingen, waarbij premies worden toegekend voor bepaalde soorten van werkzaamheden, zonder minimumbedrag?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, ook mijn vraag is geïnspireerd op de persmededeling van het kabinet, waarin de minister denkt tussen 10 tot 20 miljoen extra nodig te hebben om het succes van de renovatiepremie verder te zetten.

Ook in de Septemberverklaring is aanzienlijke aandacht aan die renovatiepremie gegeven. De minister-president zei: "We voorzien in bijkomende middelen om dit voor iedereen verder te zetten. Op die manier stijgt de algemene kwaliteit van de woningen in Vlaanderen en blijven, vooral jonge, gezinnen de kans krijgen om een betaalbare woning te verwerven en te renoveren en zo hun eigendomsdroom te realiseren."

Op 9 juli heb ik al een schriftelijke vraag ingediend over de evaluatienota. Mijnheer de minister, in het antwoord dat u mij hebt gegeven, staat er dat er een eerste evaluatienota is. De nota bevat, zo zegt u, zowel een stand van zaken als een overzicht van de knelpunten die bij de praktische uitvoering naar boven zijn gekomen, alsook een aantal oplossingsvoorstellen. Verder zegt u dat die nota is overgemaakt aan het kabinet en dat er met het Departement RWO over moet worden gesproken.

Mijnheer de minister, het lijkt mij evident dat de vraag om of de aankondiging van extra middelen enerzijds en de evaluatie van de renovatiepremie anderzijds in belangrijke mate aan elkaar gekoppeld zouden moeten zijn. Zo was een van de voornaamste redenen – de heer Decaluwe heeft er al naar verwezen – waarom mensen een renovatiepremie werd geweigerd, dat ze de afgelopen drie jaar eigenaar waren van een huisje. Ook ik wil heel kort een voorbeeld schetsen van mensen die me hebben gemaild. Het gaat om een pas getrouwd koppel dat een bescheiden huisje heeft gekocht in de negentiende-eeuwse gordel van de stad, een jaar of zes geleden. Ondertussen heeft het gezin twee kindjes en is uitgeweken naar een iets grotere woning in de stad. Dat

huis moet worden gerenoveerd, maar die mensen vallen tussen de mazen van het net. Nochtans is het terecht een van uw beleidsopties om mensen in de stad te doen blijven wonen, en vooral dan jonge kinderrijke gezinnen.

Mijnheer de minister, wat zijn de belangrijkste conclusies van de eerste evaluatienota met betrekking tot het stelsel van de renovatiepremie na een jaar werking? Wat zijn de voornaamste knelpunten die naar voren worden gebracht? Hoe ver staat het met het aangekondigde gemeenschappelijk overleg tussen Wonen Vlaanderen en het Departement RWO, en is er reeds een gezamenlijk gedragen nota uit de bus gekomen? Welke specifieke beleidsopties zijn reeds genomen? Voor mijn laatste vraag verwijs ik naar het voorbeeld dat ik heb gegeven en dat ook de heer Decaluwe heeft aangehaald. Moet de verhoogde budgetverhoging enkel een antwoord bieden op het grotere aantal dossieraanvragen of wordt er ook gedacht aan een uitbreiding van de doelgroep, zoals ik zojuist heb geschetst? Ik denk aan vaak jonge gezinnen die al een woning gehad hebben en nu in de stad willen wonen in een andere woning.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Mijnheer de minister, al die bekommernissen zijn terecht. We zijn het allemaal eens over hetzelfde principe. Als Vlaams volksvertegenwoordiger word ik vaak op concrete situaties gewezen. Dat is belangrijk voor de evaluatie van heel wat dossiers, maar ook voor dit specifieke dossier. Enkele collega's vroegen zich al af wat er uit die evaluatie is gebleken. Wij hebben daar allemaal veel interesse voor. Wij moeten daar belangrijke conclusies aan verbinden.

Wij zijn het er allemaal over eens dat we erop moeten toezien dat het succes geen perverse effecten heeft. Wij vinden het allemaal, ongeacht onze visie, belangrijk dat de kwaliteit wordt bewaakt en dat aan alle voorwaarden wordt voldaan.

Ik wil nog één concreet voorbeeld geven en vragen of het in de evaluatie aan bod is gekomen en hoe u het in de toekomst ziet evolueren. Collega's hebben het hier al gehad over de situatie van jonge gezinnen die een renovatie hebben gedaan, vervolgens een andere woning kopen en daarbij met problemen worden geconfronteerd. Maar er zijn ook mensen die een huis hebben gekocht, niet in aanmerking kwamen voor de renovatiepremie omdat ze bijvoorbeeld niet voldeden aan de inkomensvoorwaarden, het huis ondertussen hebben verlaten omdat ze bijvoorbeeld voor hun werk moesten verhuizen, hun eerste huis hebben verkocht en een ander huis hebben gekocht waarbij ze nu wel, gezien de inkomensvoorwaarden, in aanmerking komen voor een renovatiepremie. Maar dan zegt men dat het niet kan omdat ze de laatste drie jaar een eigendom bezaten. Is er voor die doelgroep een oplossing?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik weet dat succes veel vaders en moeders heeft, maar ik moet zeggen dat de renovatiepremie een stokpaardje van CD&V was. Het stond in ons verkiezingsprogramma en ook in het regeerakkoord. We zijn nu een jaar verder. We hebben al gevraagd naar die evaluatie. Beogen we met die renovatiepremie wel wat we willen? Kwaliteit was een van de aspecten. Maar misschien is het te vroeg. Het zou kunnen dat je dat vijf jaar in stand moet houden. Ik heb begrepen dat het budget zal worden verhoogd van 50 naar 80 miljoen euro. Hoe verhoudt zich dan de renovatiepremie vandaag ten opzichte van initiatieven die bijvoorbeeld rond duurzaamheid worden genomen? Die zijn al even belangrijk. Er zijn raakvlakken. Duurzaamheid is een ander departement; naast de renovatiepremie kunnen mensen ook een beroep doen op duurzaamheidspremies. Alleen is het voor veel Vlamingen, ook jonge gezinnen, ontzettend moeilijk om daarin hun jongen terug te vinden. Ik ben een grote voorstander van één soort aftrek of één soort subsidie in Vlaanderen. Dat is een persoonlijke mening. U moet eens in uw eigen gemeente gaan kijken op de 'Premiezoeker'. U moet zeven, acht, negen aanvragen doen. De renovatiepremie is er een van. Het zijn allemaal druppels op een hete plaat, en ze zijn allemaal zinvol. We moeten die oefening in de volgende legislatuur maken. We moeten dat centraliseren. Dan kun je een impuls geven. Ik doe hier de suggestie aan alle politieke partijen rond deze tafel om te komen tot één systeem, zodat de mensen weten bij welke administratie ze terecht kunnen, een administratie die dan voor alles zorgt.

Mijnheer de minister, hebt u er vandaag zicht op welke doelgroep wij bereiken? Waar wonen die mensen, en wat is de regionale spreiding? Ik kan mij gerust indenken dat we wel eens verrast zouden kunnen zijn door de regionale spreiding in Vlaanderen.

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de voorzitter, ik denk dat alles hier al gezegd is. Maar er is een categorie die over het hoofd wordt gezien en die een specifiek probleem heeft: de alleenstaanden. Zij hebben het iets moeilijker om binnen de periode te blijven waarbinnen de aanvraag kan worden ingediend omdat zij natuurlijk maar over één inkomen beschikken. Daardoor hebben ze het moeilijk om de beoogde renovatie aan hun woning binnen die periode te schikken. Hier en daar hoor ik dat zij stukken moeten laten vallen omdat ze buiten de periode vallen, zodat ze maar voor bepaalde delen een beroep op de renovatiepremie kunnen doen. Alleenstaanden hebben een andere budgettaire problematiek.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Het succes van de renovatiepremie is overdonderend. Dat is hoe dan ook een goede zaak voor de kwaliteit van de woningen. Ik stel vast dat vandaag jonge gezinnen steeds meer hun eigendomsdroom realiseren door een bestaande oudere woning te kopen en deze met het geld van de renovatiepremie opnieuw voor huisvesting geschikt te maken. De mensen hebben drie jaar de tijd om facturen te verzamelen.

Mevrouw Heeren en nog anderen hebben het al gezegd: we hebben zoveel verschillende types premies – hoewel, zo veel zijn het er nu ook weer niet. Op het vlak van energie bijvoorbeeld heb je premievoorzieningen die te maken hebben met isolatie en ventilatie. Dat is ook een belangrijk aspect van de renovatiepremie. Dan heb je de VAP: de verbeterings- en aanpassingspremie. Samen met minister Crevits ben ik nu die zogenaamde isolatiepremie aan het onderzoeken. Daarvoor wordt in de begroting 2009 ook 50 miljoen euro voorzien. Dan is er, specifiek vanuit sp.a, de vraag om voor dak- en zolderisolatie inspanningen te leveren. Dat behoort allemaal tot de beleidsdomeinen Energie en Wonen, en het is ook de afspraak binnen de regering om dat met die twee samen te doen. Zo is dat ook genotuleerd. Er zit ook een stukje sociale economie voor minister Van Brempt in: de energiescans.

We moeten bij de start van de nieuwe legislatuur kijken hoe we sommige zaken iets homogener kunnen maken, waardoor het ook iets transparanter en klantvriendelijker wordt voor de mensen voor wie wij het doen.

Anderzijds moet je toch vaststellen dat Vlamingen premiegek zijn. Zodra je praat over een nieuwe premie, bereik je meteen 16.000 mensen die de premie krijgen. We hebben eigenlijk een score van 80 percent. Op tien aanvragen worden er acht gehonoreerd. Voor 16.000 premie-uitkeringen heb je dus 20.000 aanvragen gehad. Dat betekent toch wel dat een breed publiek op de hoogte is van het bestaan ervan en ook de weg vindt.

De lokale huisvestingsdiensten en de huisvestingsconsulenten vullen die zaken in voor de mensen. Die moeten daar niet zelf mee zitten sukkelen. Ze kunnen ook met de provinciale afdelingen van het Agentschap Wonen contact opnemen. Die helpen de mensen twee keren. Vooraf komen ze kijken welk type van werk men het beste uitvoert en waar de prioriteit moet worden gelegd. Maar ook voor het invullen van de premieaanvraag is er service en expertise aanwezig. Zo wordt ervoor gezorgd dat de formaliteiten van die mensen in orde worden gebracht.

Mijnheer Decaluwe, ik ga in op uw vragen met betrekking tot de evaluatie van de renovatiepremie. Zoals eerder al aangekondigd, werkt de administratie een evaluatierapport uit. Er werden al eerste werkdocumenten opgesteld door de betrokken administraties. Hierin is

ook aandacht verleend aan de opmerkingen vanuit het werkveld. Dat is dan zowel de VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten) als het VOB (Vlaams Overleg Bewonersbelangen). Het VOB treedt op als spreekbuis van de SVK's, want die kunnen vandaag ook een premieaanvraag doen. Zij hebben ook niet altijd de expertise om dat allemaal goed te doen of om de werken op te volgen.

Ik heb aan de administratie de opdracht gegeven de verschillende werkdocumenten te integreren tot één globaal evaluatierapport. Hier is men volop mee bezig. Eind oktober, begin november, wanneer dit rapport in de Vlaamse Regering zal zijn besproken, wens ik het rapport en de resultaten te bespreken met de commissieleden. Dan zullen we zien welke conclusies daaruit kunnen worden getrokken. Wij hadden aangekondigd om die evaluatie vroeger te doen, collega's, maar dat is niet gebeurd om de heel eenvoudige reden dat de medewerkers van het Agentschap Wonen overbevraagd zijn. Door de veelheid van opdrachten en taken werd die evaluatie een beetje uitgesteld.

Een aantal zaken blijkt al uit de eerste evaluatienota van het Agentschap Wonen-

Vlaanderen. Zo wordt vastgesteld dat de gemiddelde renovatiekost ongeveer 23.000 euro bedraagt. Dit betekent dat de renovaties omvangrijk en structureel van aard zijn. Dit is een verheugende vaststelling omdat met dit instrument voornamelijk structurele en ingrijpende verbeteringen aan de woning worden beoogd.

Mevrouw Heeren verwees daar ook naar: de toppers zijn de werken aan de daken en aan het buitenschrijnwerk. Dat zijn ingrijpende werken. Meteen is dat een reплиk op de Vlaamse Confederatie Bouw, die bang was voor massaal zwartwerk. Ik zie veel doe-het-zelvers veel kunnen, maar dat type van werken net niet. Zelfs een doorsnee timmerman zal zeggen dat je voor het werken aan een dak specialisten nodig hebt.

Wat de aard van de werken betreft, wordt vastgesteld dat in 60 percent van de aangevraagde renovaties het buitenschrijnwerk wordt vervangen. In 54 percent van de gevallen worden dakwerken uitgevoerd. Dit kan ook gecombineerd worden. Dit betekent dat niet enkel de woonkwaliteit verbeterd wordt, mevrouw Heeren, maar ook dat op energetisch vlak de woningen sterk worden verbeterd. Op budgettair vlak wordt bijna 40 percent van de middelen besteed aan deze twee posten. Een andere vaststelling is dat de meeste werken uitgevoerd worden door geregistreerde aannemers. Slechts 9 percent van de factuurbedragen betreft door de eigenaar aangekocht materiaal, waarbij de eigenaar dan zelf instaat voor de uitvoering van het werk. Dit ontkracht de stelling dat het stelsel van de renovatiepremie zwartwerk zou aanmoedigen.

Er zijn momenteel nog geen concrete beleidsinitiatieven genomen. De beleidsevaluatie gebeurt nu door het Departement Woonbeleid op basis van de eerste evaluatienota. Het is aangewezen het volledige eindrapport af te wachten om te zien wat de aanbevelingen en de resultaten zijn. Op basis van het eindrapport kunnen eventuele initiatieven worden overwogen, steeds binnen de budgettaire beperkingen.

Mijnheer Penris, ik antwoord nu op uw vragen over het budget voor de renovatiepremie en de mogelijkheid om op basis van de evaluatie bepaalde wijzigingen door te voeren in dit premiestelsel.

Het is algemeen geweten dat de renovatiepremie in Vlaanderen een ruime bijval kent. In het eerste werkingsjaar, 2007, waren er meer dan 16.000 aanvragen en renovaties aan woningen. Dat is een onverhoopt succes. Het betekent dat het instrument in staat is de woonkwaliteit van het patrimonium daadwerkelijk te verbeteren. Ook de jonge gezinnen kunnen via dit instrument een woning verwerven en renoveren. De vooropgezette doelstellingen zijn naar mijn mening dan ook gehaald.

Het is door dit grote succes van de renovatiepremie dat het initieel voorziene budget inderdaad niet voldoende ruim was. Het probleem werd tijdig onderkend en er werd gezocht naar haalbare financiële oplossingen. Ik kan u dan ook melden dat het oorspronkelijke budget van 50 miljoen euro voor 2008 ondertussen opgetrokken is tot 82,3 miljoen euro. Dit is gebeurd onder meer via de inbreng van provisies en herverdelingen binnen het beleidsveld. Ik kan dan ook bevestigen dat alle toegezegde premies tijdig betaald zullen worden.

Wij hebben het geld gehaald uit de provisie van de Vlaamse Regering. Wij hebben ook geld gevonden bij de rentesubsidies VWF, waar een overschot op was. Ook in het communicatiebudget hebben we wat geld gevonden. De lijsten met die herverdelingen worden overgemaakt aan het parlement. Ik heb daar niets in te verbergen. U krijgt die lijsten.

Alle premies worden tijdig uitbetaald. Maar nog belangrijker is dat we voor 2009 een recurrent jaarbudget hebben voorzien van 80 miljoen euro.

Wat de stand van zaken van de evaluatie van de renovatiepremie betreft, verwijs ik naar mijn antwoorden op de vragen van de heer Decaluwe. De evaluatie komt er op heel korte termijn. Dat het wat langer heeft geduurd, heeft te maken met de overbevraging van de mensen op de administratie.

U vraagt mij of het opgelegde minimumbedrag van 10.000 euro – exclusief btw – niet asociaal is omdat dit de minder kapitaalkrachtige huurders zou uitsluiten van deze premie. Er is een reden waarom het minimum-

bedrag bepaald werd op 10.000 euro. Het was namelijk de bedoeling om ruimere renovatiewerken te laten uitvoeren, geen verbeteringswerken. Bedoeling is dus dat de woning structureel verbeterd en gerenoveerd wordt. Om dit te realiseren is een voldoende ruime kost vereist. De mensen krijgen ook drie jaar de tijd om facturen te verzamelen. Ook dat is belangrijk. Maar het probleem is gekend en voor de laagste inkomens kan deze instapkost een te hoge drempel vormen.

Zonder vooruit te willen lopen op het evaluatierapport, wil ik wel laten nagaan of dit geremedieerd kan worden zonder de finaliteit van het instrument in het gedrang te brengen. Maar dan moet dit probleem gezien worden in relatie met de verbeterings- en aanpassingspremie (VAP). Ik stel vast dat veel mensen niet weten dat die ook nog altijd bestaat en heel doelmatig is, vooral voor de lagere-inkomensgroepen.

De renovatiepremie en de verbeterings- en aanpassingspremie vormen een complementair geheel. Voor de kleinere verbeteringswerken kan men een beroep doen op de VAP en men kan de werken gericht spreiden. In de VAP wordt per categorie van werken een forfaitaire premie vastgesteld van 250 tot 1500 euro. De subsidie kan tot 50 percent van de voorgelegde factuurbedragen bedragen. In een periode van tien jaar kan men drie keer gebruik maken van een VAP-premie. De premie kan in totaal over de tien jaar maximum 10.750 euro bedragen. Op die manier kunnen in het VAP-stelsel de eigenaars, maar ook de huurders, indien nodig de werken in de tijd spreiden.

De VAP is een heel probaat middel voor mensen die verbeterings- en aanpassingswerken aan hun woning doorvoeren maar moeten rondkomen met een iets bescheidener inkomen.

Ik heb in het kader van de evaluatie aan de administratie gevraagd om ook na te denken over de optimalisatie van de premies. Met optimalisatie bedoel ik: afstemming. We moeten niet gaan naar een integratie. Je moet altijd weten dat beide premies ook een ander publiek bereiken. De renovatiepremie gaat over fundamentele, structurele werken, dus ook duurdere investeringen. Het gaat om het wegwerken van een aantal incidenties in een woning: een rookkanaal dat niet meer goed werkt, een boiler die CO-vergiftiging veroorzaakt, sanitair dat dringend moet worden gemoderniseerd ...

Los van eventuele pro's en contra's lijkt het me louter praktisch gezien niet haalbaar om de huidige premies om te vormen tot een globaal systeem voor verbouwingen binnen het mij resterende tijdsbestek in deze legislatuur.

Mijnheer Roegiers, een deel van de antwoorden op uw vragen kwam al aan bod in de vorige replieken. Zoals

al vermeld, is de renovatiepremie een succesverhaal, met in het eerste werkingsjaar meer dan 16.000 aanvragen en dus ook 16.000 woningrenovaties. De vooropgezette doelstellingen zijn dan ook grotendeels gehaald. Dit is een eerste algemene conclusie die ik op basis van de evaluatie kan maken.

Ik heb ook al gesproken over de eerste resultaten van de evaluatie en de timing van het eindrapport. Eind oktober of begin november, wanneer het evaluatierapport in de Vlaamse Regering besproken zal zijn, komen we ermee naar deze commissie en naar u.

Ik wil hier ook ingaan op het door u aangehaalde knelpunt met betrekking tot de eigendomsvoorwaarde. Zo worden mensen uitgesloten die in de voorafgaande drie jaar een tweede woning hebben verkocht. Dit knelpunt werd ook door het werkveld signaleerd. Ik heb gevraagd hier in de evaluatie de nodige aandacht aan te besteden. In het eindrapport zal dit element dus zeker aan bod komen. Beleidsmatig zal worden nagegaan of dit euvel kan worden verholpen.

Aan het evaluatierapport wens ik uiteraard de nodige aandacht te besteden, ook hier in de commissie Wonen. Maar ik wens niet volledig op de zaken vooruit te lopen. Op basis van de resultaten en de inzichten van dat eindrapport zal ik de nodige beleidsoverwegingen maken en nagaan welke initiatieven zich opdringen, uiteraard ook altijd binnen de budgettaire mogelijkheden waarover de Vlaamse Regering beschikt.

De heer Jan Penris: Mijnheer de minister, als lid van de constructieve oppositie heb ik er geen moeite mee om u te feliciteren als u uw beleidsdoelstellingen, die we mee onderschrijven, kunt waarmaken. Ik ben blij dat u recurrent de centen blijft vinden om te realiseren wat u aan de mensen belooft. Ik blijf erbij dat het evaluatiemoment belangrijk zal zijn. Ik zal ook al een voorafname doen. U hebt gezegd dat de premie in hoofdzaak bedoeld is om structurele werken mogelijk te maken. Daar ben ik het mee eens. Er zijn andere premiestelsels die kleinere werkzaamheden mee financieren, maar ook de minst vermogenden hebben recht op deze premie voor infrastructurele verbeteringen. Ze zullen het moeilijk hebben om die 10.000 euro neer te leggen, maar ik heb begrepen dat u dat zeker mee zult evalueren. Laten we dat debat voorlopig nog even open laten.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik sluit me aan bij deze tussenkomst, maar het is ook zinvol om de oefening te doen. U neemt vijf cases uit de tienduizenden aanvragen die u hebt ontvangen. Wat heeft men gevraagd voor de bouwpremie, de renovatiepremie? Wat heeft men gevraagd voor datzelfde binnen duurzaamheid? En wat heeft men federaal kunnen inbrengen? Ik ben ervan

overtuigd dat de overheid dat voor een aantal zaken bijna gratis doet.

Als dat de doelstelling is, heb ik er geen probleem mee. Maar het zijn de zwakkeren in de samenleving die volledig en op alle fronten uit de boot vallen. Ik heb begrepen dat isolatie ook een thema is dat bij duurzaamheid onder te brengen is, en terecht. Minister Crevits trekt daar veel middelen voor uit. Maar voor de volgende legislatuur wil ik hier nu al pleiten voor één soort tussenkomst van de Vlaamse overheid, van welk departement ze ook komt, voor de eigenaar van een woning. We moeten daar ook de huurder in opnemen via SVK (sociaal verhuurkantoor) of iets anders.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de sloop van woningen in Doel

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, met deze vraag wil ik niet het fundamentele debat aangaan of Doel wel of niet moet blijven. U kent mijn mening, ik zal die blijven verdedigen. Het gaat erover hoe de overheid met mensen omgaat. Dat is de fundamentele ondertoon van mijn vraag om uitleg. Mijn verontwaardiging blijft ongelooflijk groot in dit dossier, los van de vraag of Doel moet blijven of niet. De overheid gaat niet op een correcte manier om met de bewoners van Doel, en dat maakt de mensen boos. Ik zal straks aantonen over welke overheid het gaat.

De feiten dateren van twee maanden geleden. De afbraak van een aantal woningen verliep als in een politiestaat. We hebben dat allemaal gezien. Terwijl Doel via het gewestplan nog altijd woongebied is. Je kunt dromen dat er iets anders komt, maar de feiten zijn de feiten. Als we de taxatie toepassen op de afgebroken woningen in het kader van het woonrechtplan, dan werden sommige huizen afgebroken die nog konden worden hersteld of zelfs bewoonbaar waren. Minstens zes van de twaalf woningen die de eerste dag werden afgebroken, vielen onder die code.

Ik weet ook wel dat er een paar winters gepasseerd zijn sinds die wooncode werd opgesteld. Er werden moedwillig deuren opengezet door arbeiders in opdracht van de intercommunale of van de Maatschappij Linkerscheldeover. Die woningen beantwoordden niet aan de quoteringsafbraak, op het moment dat ze werden getaxeerd.

Ten derde heeft de Vlaamse Regering nog altijd een continuïteit van bestuur. Dat betekent dat zolang er geen bouwvergunning is voor een nieuw dok boven Doel, het woonrecht, de woonkwaliteit en de leefbaarheid worden gegarandeerd. Dat is in twee beslissingen verder uitgewerkt, één door de vorige Vlaamse Regering en één door de huidige, die ze verlengde tot 2009.

De regering heeft de koppeling tussen bouwvergunning en het voortbestaan van Doel ongedaan gemaakt. De overheid – zij het de Vlaamse Regering bij de laatste beslissing, zij het de intercommunale Land van Waas als beheerder van de huizen, zij het de Maatschappij Linkerscheldeover als eigenaar van de huizen, zij het het college van burgemeester en schepenen als goede huisvader – gaat niet correct om met dit dossier. Ze houden zich niet aan de beslissingen, en dat maakt de mensen boos. Ik zeg niet dat er geen huizen mochten worden afgebroken, ik zeg alleen dat de manier waarop het is gebeurd, niet correct is volgens de beslissingen van de Vlaamse Regering, die moesten worden uitgevoerd door de verschillende geledingen die daaronder vallen.

Mijnheer de minister, hoe werd u geïnformeerd over de plannen van de Maatschappij Linkerscheldeover voor de sloop van woningen in Doel? Op welke manier oefent u toezicht uit op het functioneren van de eigenaar en de beheerder van de woningen in Doel? Op basis van welke criteria werd de lijst van te slopen woningen samengesteld? Ik kan aantonen dat op basis van de wooncode de verkeerde woningen zijn afgebroken.

Mijnheer de minister, past het binnen het Vlaamse woonbeleid om in een woongebied – wat Doel nog altijd is volgens het gewestplan van 1978 – een massasloop van woningen te organiseren, zonder nieuwe bebouwing of een nieuwe functie voor het gebied? Acht u het, als minister bevoegd voor sociale huisvesting, getuigen van het als een goede huisvader beheren van het woonpatrimonium, als in woongebied woningen die voldoen aan de Vlaamse Wooncode worden gesloopt, zonder nieuwe bebouwing of een nieuwe functie voor het gebied?

Mijnheer de minister, heel mijn redenering is gebaseerd op deze laatste, heel belangrijke vraag. Hierin werd ik nog nooit tegengesproken door u of door minister-president Peeters, bevoegd voor havens. Welke beslissing heeft de principebeslissing van de Vlaamse Regering van 19 mei 2000, dat de woonkwaliteit en woonzekerheid in Doel heeft gekoppeld aan een bouwvergunning voor een tweede getijdendok in de Waaslandhaven, gewijzigd?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Ook mijn verontwaardiging is groot omdat Doel nog steeds woongebied is en in een woongebied kun je niet zomaar volledige straten laten

verdwijnen of afbreken. Ik weet wel dat die woningen allemaal een individuele, legale sloopvergunning hebben gekregen, maar ze liggen toevallig allemaal naast elkaar. Op die manier laat je straten verdwijnen in wat nog steeds een woongebied is. Volgens mij kan dat niet.

Er zijn ook woningen afgebroken die binnen de normen van de wooncode vallen. Er was toch gezegd dat enkel de onherstelbare krotten zouden worden afgebroken. De Maatschappij Linkerscheldeover en de intercommunale Waasland hebben niet gehandeld als goede huisvaders inzake het beheer van dat patrimonium. Men heeft de mensen voor het hoofd gestoten op een wijze die ik alleen mogelijk achtte in de voormalige Oostbloklanden. Dat stemt mij intriest.

Waarschijnlijk zal het juridisch allemaal goed onderbouwd zijn, wie wanneer welk besluit heeft genomen, wie verantwoordelijk is enzovoort. Het resultaat van het debat van 19 mei 2000 was toch dat wanneer het Saeftingedok niet nodig was, men geen drastische zaken zou doen in Doel. Het Saeftingedok is niet vergund, dat wil ik hier officieel meedelen. Ook al denkt de gemeenteraad van Antwerpen daar anders over en discussieert men daar alsof dat vergund zou zijn. Er is geen bouwvergunning voor het Saeftingedok. Daarom wil ik vragen om de sereniteit te bewaren en voorlopig een moratorium op afbraak in Doel in te stellen. Ik weet dat u daar misschien niet op in kunt gaan, maar misschien zou dat de gemoederen kunnen bedaren en de mensen van hun wanhoop bevrijden.

Mijnheer de minister, gedane zaken nemen geen keer, ik weet dat, maar besef alstublieft dat u daar met mensen bezig bent en dat dat niet zomaar administratieve zaken zijn die hoe dan ook moeten worden uitgevoerd. We beschikken over de mogelijkheid om Doel in één week volledig af te breken. Als de bouwvergunning voor het Saeftingedok er komt, zal ik me daar ook niet tegen verzetten, maar waarom moet dat op deze pijnlijke, slopende manier gebeuren, die de mensen de haren ten berge doet rijzen?

De voorzitter: De heer De Craemer heeft het woord.

De heer Gino De Craemer: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me voor een deel aan bij de heer De Cock. Het uitgangspunt is nog altijd dat Doel woongebied is, maar er is ook een beslissing genomen over het woonrecht. Het gaat hier om mensen, en het is in ieders belang dat de rust in dit dossier bewaard wordt. Maar dat kan zeker niet op de manier waarop men op dit moment bezig is.

Als men om de haverklap enkele woningen sloopt, dan creëert men enkel onrust en angst bij de bewoners. Er is geen duidelijkheid. Er wordt telkens een grote show opgevoerd, onder meer door uw partij, mijnheer Stassen.

Het is dan niet het moment om op die manier aan politiek gewin te doen. De rust moet bewaard blijven en daarom zijn wij ook voor een moratorium op de sloop van woningen tot volgend jaar.

Men moet ook geen loze beloften doen en de mensen rechtszekerheid geven. Er is een beslissing over het woonrecht die best niet meer herzien wordt.

Volgend jaar moet heel Doel gesloopt worden, eens de noodzaak van het nieuwe dok bewezen is en de bouwvergunning verleend is. Maar ik vraag u om het moratorium nu toe te passen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Mijnheer de voorzitter, woningen slopen is een verregaande operatie die je nooit lichtzinnig kan doen. Juridisch is de sloopvergunning in orde. Heel Vlaanderen was deze zomer verbaasd over het feit dat een aantal zwaluwen er wel in slaagden om de sloop te vertragen.

Wat me verontrust, is dat er woningen gesloopt zouden zijn die niet verkrot zijn. Is dat effectief gebeurd? Als die woningen verdwijnen, dan creëert men een 'fait accompli'. Er verdwijnt dan woongebied, terwijl de bestemming van het gebied nog steeds woongebied is. Er is nog geen beslissing over een nieuw dok. Die zal er ook deze legislatuur niet meer komen. Tegelijkertijd loopt men toch op de zaken vooruit.

Ik bepleit geen moratorium, maar ik ben toch benieuwd naar de antwoorden van de minister.

De heer Jan Penris: Mijnheer De Cock, ik daag u uit om mij mee te delen op basis waarvan u de stelling poneert dat de Antwerpse gemeenteraad uitgaat van een reeds vergund Saeftingedok. Ik kan u meedelen dat dat helemaal niet het geval is. Zelfs de raad van bestuur van het Antwerpse havenbedrijf gaat niet uit van deze stelling. Wij zijn alleen aan het onderzoeken of een Saeftingedok een economisch haalbare kaart is. Verder niets. Ik weet dat u in dit dossier emotioneel kunt worden, maar ik zou toch altijd met feiten blijven werken.

Mijnheer Stassen, wij zijn het niet altijd eens, maar u hebt gelijk wanneer u vragen stelt naar de wettigheid van bepaalde operaties. Dat is onze taak als leden van de controlerende macht. Wij moeten erover waken dat regeringsbeslissingen of beslissingen van ondergeschikte besturen steeds binnen de normen van de wettelijkheid verlopen.

Vandaag krijgen we dan nog het pijnlijke bericht – en ik hoop dat het niet waar is – dat er mogelijk een belangenvermenging zou zijn tussen de sloper en een lid van de raad van bestuur van de Maatschappij Linkerschelde-

oever. Als dat waar is, dan hebben we een dubbel probleem en dan zou ik aan de regering vragen om de nodige maatregelen te nemen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de heren Penris en Stassen maken geen deel uit van de meerderheid, anderen zitten of zaten in de meerderheid. In maart 2007 heeft de Vlaamse Regering – de vijf partijen die op dat ogenblik in de meerderheid zaten – beslist om het woonrecht eenmalig te verlengen tot einde augustus 2009. Er is verder niet meer gesproken over het tweede tijddok.

Men moet ook een onderscheid maken tussen de oorspronkelijke bewoners van Doel en de mensen die later in Doel zijn komen wonen nadat de beslissing over het woonrecht genomen was. Voor de eerste groep van oorspronkelijke bewoners – en men hoort dat niet graag – werd het sociale begeleidingsplan 2001-2003 uitgewerkt. De heer Aelbers is hier nog tekst en uitleg komen geven. Dit plan bevatte meerdere maatregelen voor de inwoners van Doel. Het plan maakt de vrijwillige herhuisvesting mogelijk, waardoor het woonrecht van de bewoners gerespecteerd kan blijven. Tegelijkertijd met het begeleidingsplan werd ook beslist dat de Maatschappij Linkerscheldeover zou overgaan tot de aankoop van de woningen en gronden in Doel.

De andere groep van nieuwkomers wist steeds zeer duidelijk dat het tijdelijk woonrecht zou aflopen. De einddatum was bepaald op 1 januari 2007 en is uitzonderlijk verlengd tot einde augustus 2009.

Er werd ook goed gezorgd voor de oorspronkelijke bewoners. Ze hebben geld gekregen om een nieuwe woning te kopen of te bouwen, ze werden onteigend, ze kregen prioriteit bij de toewijzing van sociale koopwoningen of huurwoningen. De Vlaamse Regering heeft de volle verantwoordelijkheid opgenomen. Er werd zelfs een aparte sociale begeleider aangesteld, de heer Aelbers. Een kleine groep van mensen heeft gezegd dat ze nooit akkoord zouden gaan en zich zouden blijven verzetten. Dat is dan hun beslissing. Nadien zijn er mensen komen wonen die wisten dat het een tijdelijk woonrecht was. Het ging om illegalen en krakers. Op een zeker ogenblik was het zo erg dat mensen hun huizen niet durfden verlaten omdat ze gekraakt werden. Dat is echt gebeurd: terugkomen van een begrafenis en vaststellen dat iemand bezit heeft genomen van het huis.

We werken ook altijd samen met het gemeentebestuur van Beveren. Het is niet zo dat de hogere overheid beslist over de hoofden van de mensen heen.

Er is ook altijd de dynamiek van de haven van Antwerpen. Er is op dit moment geen middenstand of

verenigingsleven meer in Doel. De woonkwaliteit is er zwaar gehypothekeerd.

Ik verwijs voor het woonrecht naar de passages uit de beslissing met betrekking tot dit tijdelijk woonrecht, een beslissing die genomen is toen Groen! ook in de regering zat: “dat, om te vermijden dat er vanaf 2007 een groot aantal van deze bewoners niet wenst te vertrekken, er in de overeenkomsten hieromtrent duidelijke clausules moeten worden opgenomen”, en verder in deze beslissing: “dat tot 2007 nieuwe bewoning kan toestaan in de niet-bewoonde woningen door middel van een zakelijk recht op bewoning”.

Mijn administratie informeert mij regelmatig over het verdere verloop van de werkzaamheden in Doel. De administratie is steeds betrokken geweest bij de besprekingen over de overdracht van de lokale sociale huurwoningen en wordt regelmatig ingelicht over het verdere verloop van de werken.

Als minister bevoegd voor de huisvesting oefen ik toezicht uit over Doel voor wat het tijdelijk en uitdovend woonrecht betreft, dat, zoals u weet, wordt toegekend tot 31 augustus 2009. Tijdens de hele uitvoeringsfase blijft het toezicht op de sociale woningen onder mijn bevoegdheid, zolang de sociale woningen niet zijn overgedragen aan de Maatschappij Linkerscheldeover. Via het Agentschap Inspectie Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed kan ik daar toezicht op houden.

De woningen die in Doel worden gesloopt, zijn ook op hun kwaliteit onderzocht. Hier worden de minimale woonkwaliteitsvereisten van de Vlaamse Wooncode als referentie gebruikt. Voor deze concrete onderzoeken is dan ook het technische verslag gehanteerd. Een aantal woningen werden inderdaad niet als onbewoonbaar gekwalificeerd, maar andere zijn wel duidelijk aan renovatie of verbetering toe. Tot nu toe werden enkel woningen gesloopt die de slechtste kwalificaties toebedeeld kregen. Dit is in overeenstemming met wat de Vlaamse Regering heeft beslist op 23 maart 2007, namelijk om te starten met de minst kwalitatieve woningen. Onvermijdelijk zal op een bepaald moment moeten worden overgegaan tot de sloop van alle woningen, ongeacht de kwaliteit. De deadline is immers augustus 2009. We moeten duidelijk zijn tegen de mensen.

De acties in Doel waarbij woningen gesloopt worden, vallen niet binnen het Vlaamse woonbeleid te klasseren. In het dossier Doel is er een specifieke en bijzondere situatie waarover de Vlaamse Regering al een definitieve beslissing heeft genomen die nu in uitvoering is. Doel is een cruciaal dossier dat bepalend is voor de toekomstige infrastructuur in Vlaanderen. Uiteraard vergen dergelijke grote infrastructuurwerken structurele ingrepen die verregaand maar noodzakelijk zijn. Niemand neemt graag beslissingen waarbij mensen uit hun huizen worden gezet.

Dat zijn beslissingen met een grote impact op het leven van mensen. Maar op een bepaald moment moet men die beslissing durven nemen en mensen perspectief geven. Er is gezorgd voor de oorspronkelijke bewoners van Doel. In Doel kan de woonfunctie niet langer weerhouden blijven, en dus zullen de woningen gesloopt worden. Dit ligt zoals gezegd in de lijn van de beslissing van de Vlaamse Regering van 23 maart 2007. Die beslissing bepaalt dat er nog slechts een tijdelijk en uitdovend woonrecht wordt toegekend.

Wat uw vraag betreft of de aanpak in Doel getuigt van een goed beheer als een huisvader, moet men zich wel afvragen of het nog verantwoord is om geld te pompen in renovatie- of verbeteringswerken, omdat eind augustus 2009 het woonrecht moet uitdoven. Het lijkt de Vlaamse Regering dan ook niet verantwoord om bouwfysische aanpassingen te financieren voor zulke korte gebruiksduur. Als er inspanningen geleverd moeten worden, moeten deze verenigbaar zijn met het uitdovende karakter van het tijdelijk woonrecht. Daarenboven moet men geen valse en onrealistische verwachtingen bij de bewoners scheppen. Het uitdovende karakter van het woonrecht laat niet toe om vanuit het woonbeleid hier nog extra investeringen te doen.

Op 23 maart 2007 werd beslist dat er nog slechts een tijdelijk en uitdovend woonrecht wordt toegestaan en werd een afbraakplan goedgekeurd. Zo wordt de woonzekerheid en de woonkwaliteit gegarandeerd tot uiterlijk 31 augustus 2009. De Vlaamse Regering en de gemeente Beveren zitten in dit dossier volledig op dezelfde lijn.

In de beslissing van de Vlaamse Regering van maart 2007 staat onder meer: “Omwille van veiligheidsredenen werd in maart 2006 op initiatief van de gemeente Beveren een actieplan opgesteld dat onder meer inhield dat 42 woningen van categorie 4 gesloopt dienden te worden omwille van veiligheidsredenen.” De afbraak van deze woningen, uitgevoerd in opdracht van de Maatschappij Linkerscheldeover werd eind januari 2007 afgerond. Momenteel wordt in uitvoering van datzelfde actieplan, de afbraak van nog eens 68 woningen van derde en vierde categorie voorbereid. Hierbij dienen ook nog eens 52 gebouwen geteld te worden die eerder tot categorie 1 of 2 behoorden, maar ten gevolge van illegale bewoning of vandalisme, gedegenerereerd zijn tot categorie 3 of 4.

U kunt deze beslissingen terugvinden, want ze zijn openbaar. Aangezien er geen nieuw zakelijk recht van bewoning zal worden verleend, zullen op termijn ook woningen van categorie 1 en 2 leeg komen te staan. Deze gebouwen zullen eveneens worden opgenomen op de lijst van de in opdracht van de Maatschappij Linkerscheldeover af te breken gebouwen. Deze werkwijze is analoog aan de principes uit de visienota ‘Gebouwen

Linkerscheldeoevergebied' die het Vlaamse Gewest hanteert voor de door haar verworven gebouwen in het Linkerscheldeoevergebied. Dit is een beslissing van de Vlaamse Regering van 2 juni 2006, mededeling 12.

Ook voor de gebouwen van eerste en tweede categorie geldt dat "teneinde te voorkomen dat leegstaande gebouwen illegaal bewoond zouden worden, de nutsvoorzieningen in deze gebouwen grondig afgekoppeld worden". Dat is gebeurd in lijn met de beslissing van 23 maart 2007 en wordt verder geconcretiseerd.

Het getuigt niet van een sociale reflex om mensen een andere realiteit dan deze voor te spiegelen die eigenlijk zeer duidelijk is en waar ook geen misverstand over kan bestaan. Het woonrecht houdt op einde augustus 2009.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mensen die het dossier kennen, weten wat 'woonrecht tot 2009' betekent. Toen u in 2007 de beslissing genomen hebt om te verlengen tot 2009, was het uitgangspunt dat de hele procedure die te maken had met het strategisch plan – gekoppeld aan het al of niet bouwen van het Saeftingedok en een bouwvergunning – ten laatste in augustus 2009 afgelopen zou zijn. Vandaar dat er een koppeling was gemaakt tussen het verlengen van het woonrecht tot augustus 2009. Dat is logisch. Daardoor bevestigt u de koppeling tussen het voortbestaan van Doel met het woonrecht en het Saeftingedok, want de procedure zou zijn afgelopen in augustus 2008. Maar de procedure is te laat opgestart en kan pas ten vroegste eind 2008 afgelopen zijn. U gaat dan in de problemen komen.

Ik heb geen commentaar gegeven op het sociaal begeleidingsplan. De mensen die wilden vertrekken, werden geholpen. Dat is een goede zaak. Voor de mensen die wilden blijven, zijn er een aantal afspraken gemaakt waaraan men zich niet heeft gehouden. Het zakelijk recht van bewoning is in de feiten nooit uitgevoerd. Men heeft er alles aan gedaan om mensen tegen te houden. Dan heeft men illegalen toegelaten en gezegd dat het er een zootje was. Het is omgekeerd verlopen dan wat u zegt.

Mijnheer de minister, u hebt u iets laten wijsmaken over de kwalificaties. De Havenweg is weg. Twee huizen werden door de intercommunale zelf op 9 december 2005 en nog eens op 3 januari 2007, getaxeerd als categorie 1. Drie huizen vielen onder categorie 2. Drie huizen waren van categorie 3 en vier waren er klaar voor afbraak. Dat zijn de feiten. De huizen die op de Havenweg zijn afgebroken, vallen niet onder de oorspronkelijke beslissing van 2007. In 2007 hebt u beslist dat afbraakhuizen moesten worden afgebroken, wat logisch is. Als er beslist wordt dat er op termijn een dok komt, dan weet ik ook wel dat alles moet worden afgebroken. Maar daar gaat het hier niet over. Het gaat erover dat er op

18 augustus huizen zijn afgebroken die bij de laatste quotering van 2007 onder categorie 1 of 2 vielen. Uw antwoord is dus niet juist.

Ik geef nog een laatste voorbeeld. U zegt dat alle huizen die eigendom zijn van de Maatschappij Linkerscheldeoever of vroeger van de Dienst Linkerscheldeoever, nu moeten worden afgebroken. Er zijn er nu nog een aantal die in de jaren tachtig zijn onteigend, en nog altijd bewoond worden! Op rechteroever is er een huis in 1912 onteigend, en dat is pas in de jaren negentig afgebroken. U moet niet zeggen dat het beleid zo is dat men iets onteigent en dat het dan een paar jaar later wordt afgebroken.

Mijnheer de voorzitter, ik blijf zeggen dat men in dit dossier heeft gesold met de mensen en dat men zich niet houdt aan een aantal afspraken en beslissingen die de Vlaamse Regering heeft genomen, onder meer wat betreft de categorisering van de huizen in het kader van de wooncode.

Minister Marino Keulen: Men is daarin heel duidelijk geweest. Ik heb de indruk dat sommigen de overheid die duidelijkheid precies kwalijk nemen. Het woonrecht dat in Doel op een zeker ogenblik ophoudt te bestaan, is voor degenen die dat op afstand en met objectieve ogen bekijken, al heel lang duidelijk. De overheid heeft voor de oorspronkelijke bewoners van Doel zijn uiterste best gedaan, gezorgd voor herhuisvesting en gezorgd dat mensen niet op de straatstenen terechtkwamen. Het is uiteraard de plicht van de overheid om dat te doen. Dat is ook gebeurd.

Mensen wisten dat ze in een aflopend verhaal zaten. Achteraf hebben sommigen die mensen proberen voor te houden dat men de loop van de geschiedenis ging keren. Mijnheer Stassen, ik lees nog eens een onderdeel van de beslissing van maart 2007, namelijk punt 2 bij het voorstel van beslissing, uitgaande van de Vlaamse Regering: "Voor de bestaande contracten van zakelijk recht van tijdelijke bewoning wordt de termijn eenmalig verlengd tot 31 augustus 2009, mits de betrokken houders van het recht daarmee hun uitdrukkelijk akkoord betuigen." Het woonrecht wordt niet meer gekoppeld aan het Saeftingedok. Dat is op dat ogenblik duidelijk gemaakt. *(Opmerkingen van de heer Jos Stassen)*

Dat is wat ik zeg.

De heer Jos Stassen: De feiten zijn wat ze zijn. U hebt beslist dat het gekoppeld is aan de termijn die te maken had met de procedure. Die liep af in augustus 2009 maar loopt nu waarschijnlijk vier maanden later af omdat men later is begonnen met de plan-MER. De zin die u toevoegt, namelijk dat er geen koppeling meer is met het Saeftingedok, is een interpretatie die u maakt, dat staat niet in de beslissing.

Minister Marino Keulen: Er wordt in de beslissing niet meer verwezen naar het Saeftingedok, daar hebt u een punt. Ik wil ook niet zeggen dat er iets anders in staat. Ik geef dat meteen toe, dat is duidelijk. Het gaat alleen nog maar over het feit dat het woonrecht ophoudt einde augustus 2009. Laat dat dan duidelijk zijn voor de mensen en draai ze geen rad voor de ogen. De oorspronkelijke bewoners van Doel kijken soms met grote ogen naar die hele discussie. Ze zeggen: we hebben dat debat gehad. We hebben duidelijke en aanvaardbare voorstellen gekregen van de Vlaamse Regering. We kunnen een nieuwe toekomst opbouwen en we hebben daar ondertussen al stappen voor gezet.

Ondertussen woont daar de hele wereld. Mensen moeten op een menselijke manier worden behandeld, maar mensen moeten ook weten dat je vanuit illegaliteit of vanuit een tijdelijke situatie, geen permanente rechten kunt opbouwen. Ook daar mag geen misverstand over bestaan. Ik denk dat je de mensen die daar vandaag verblijven, niet dient met een beeld op te hangen dat het na augustus 2009 wel weer zal loslopen. De beslissing is duidelijk en niet voor interpretatie vatbaar. Het woonrecht houdt op einde augustus 2009.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Stassen tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van overheidsinstanties in het dossier over het illegaal water- en elektriciteitsgebruik door (ex-)inwoners van Doel

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Deze zaak gaat over hoe het eraan toegaat in Doel. Mij gaat het er niet om mensen te verdedigen die een diefstal plegen. Het gaat over een vrij rare zaak, namelijk dat men het heeft nodig gevonden om een aantal mensen naar de rechtbank te roepen, die illegaal water of elektriciteit zouden hebben afgetapt. Het klinkt evident dat die mensen naar de rechtbank moeten. Als je echter het dossier goed bekijkt, dan vraag je je af met wiens voeten men nu weer aan het rammelen is en of dat niet op een andere manier kan worden opgelost.

Er zijn een aantal mensen naar de rechtbank geroepen die hun waterrekening hebben betaald maar waar de watermaatschappij dat heeft terugbetaald. Ze heeft gezegd: we willen uw geld niet. Er zijn mensen naar de rechtbank geroepen die elektriciteit hebben willen betalen, die ook een rekening hebben gekregen, maar dat terugbetaald hebben gekregen.

De nutsmaatschappijen zeggen zelf dat ze die rechtszaak niet hebben ingesteld en dat ze zich niet met dergelijke toestanden bezighouden. Ze kennen de situatie en willen op een minnelijke manier de zaken oplossen zodat er geen gevaarlijke dingen gebeuren met elektriciteit en water. Het is weer de Maatschappij Linkerscheldeover die gewoon heeft beslist om Doel zo snel mogelijk op te kuisen. Minister van Havens Peeters steunt dat.

Mijnheer De Cock, de regering waar uw partij deel van uitmaakt, zal Doel opkuisen voor de verkiezingen. Dat zijn de feiten vandaag. Al die blabla van augustus 2009 is niet meer ter zake. Alles zal opgekuist zijn zodat de volgende regering, wie er ook in zal zitten, niets meer kan beslissen. De Maatschappij Linkerscheldeover duwt door en wil een aantal zaken aanpakken.

Ik vraag me af waarom dat nodig is. Ik denk dat de rechtbank wel belangrijkere dingen te doen heeft en dat ook de nutsmaatschappijen belangrijkere dingen te doen hebben. Ik denk ook dat de Maatschappij Linkerscheldeover belangrijkere dingen te doen heeft dan een aantal mensen te pesten die daar inderdaad wederrechtelijk zijn gaan wonen en die de zaak behoorlijk hebben opgekuist en dat op een correcte manier willen oplossen. Er zijn genoeg plaatsen in Vlaanderen waar men dat soort problemen in der minne oplost. Er zijn voorbeelden van steden waar men dergelijke kraaktoestanden rustig oplost en op een correcte manier aanpakt. Men ziet immers dat een aantal onderkomen panden worden aangepakt. In Doel wil men dat gewoonweg niet en gaat men er met volle charge door.

Ik vraag me af of het nodig is om op die manier om te gaan met dit dossier. Als je beslist eind 2009 of begin 2010 dat het Saeftingedok er moet komen, dan kan men op een paar maanden tijd dat dorp laten verdwijnen. Daarvoor ligt alles klaar. Waarom moet dat nu op deze manier gebeuren? Waarom speelt de Maatschappij Linkerscheldeover, waarin het Vlaamse Gewest een grote aandeelhouder is, die rol en gaat ze op die manier om met dit dossier? Het had anders kunnen worden opgelost, zonder al die moeilijkheden, dan hadden we geen toestanden die het tijdelijke woonrecht uitgehold zouden hebben.

Mijnheer de minister, heeft de eigenaar, namelijk de Maatschappij Linkerscheldeover, of de beheerder van de woningen in Doel, namelijk het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas, of de water- of elektriciteitsmaatschappij, een klacht ingediend bij of een dossier overgemaakt aan de gerechtelijke instanties? Hoeveel mensen zijn naar de correctionele rechtbank verwezen? Waren er inwoners van Doel die in de periode waarop de betichting betrekking heeft, geld betaalden voor het tijdelijk woonrecht, niet het officiële huurgeld dus, aan het Intergemeentelijk

Samenwerkingsverband Land van Waas, maar niet werden aangesloten op het water- en/of elektriciteitsnet? Welke initiatieven hebben de eigenaar en de beheerder van de woningen in Doel en de nutsmaatschappijen genomen om na de regularisatie van de bewoning in augustus 2006 ook het dossier van de illegale aftap van water en elektriciteit in der minne te regelen?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mijnheer de minister, bijna overal in Vlaanderen regelt men dergelijke disputen niet via de rechtbank maar in onderling overleg tussen de betrokkenen en de nutsmaatschappijen. Ik hoop dat men niet begint te werken met twee maten en twee gewichten omdat het nu toevallig mensen zijn van Doel van wie het woonrecht toch nog gegarandeerd is tot augustus 2009. Ik roep ook op om dat in der minne te laten regelen door de nutsmaatschappijen en de betrokkenen.

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Stassen, de mensen geloven het niet, maar wij kunnen het over het algemeen goed met elkaar vinden. We kunnen het eens worden over 307 van de 308 gemeenten, dat is al heel veel. Wat Doel betreft, zitten we op een andere golfengete.

De huisvestingsproblematiek in Doel is iets dat ons allemaal na aan het hart ligt. In die context wil ik nogmaals benadrukken dat we alles in het werk hebben gesteld om het tijdelijke woonrecht voor de legale bewoners tot einde augustus 2009 te garanderen. Ingaand op de vragen van de heer Stassen over de rol van de overheidsinstanties bij het illegale aftappen van water en elektriciteit door de inwoners en ex-inwoners van Doel, kan ik het volgende meedelen.

De Maatschappij Linkerscheldeover heeft mij bevestigd dat noch zij, noch het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas een klacht hebben ingediend of een dossier hebben overgemaakt aan de gerechtelijke instanties. Er is een uitzonderingsgeval waar een elektriciteitsmeter werd onttreemd en waar de Maatschappij Linkerscheldeover de direct benadeelde partij was. Hierover werd wel een klacht neergelegd door de Maatschappij Linkerscheldeover.

De nutsmaatschappijen zelf, met name de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) en de netbeheerder Eandis dienden wel meerdere klachten in. De reden hiervoor ligt voor de hand: wanneer zij geen klacht zouden indienen, zou immers een precedent worden gecreëerd. Hierdoor zou de indruk kunnen ontstaan dat de krakers een voorkeursbehandeling krijgen. Door wel een klacht in te dienen, wordt duidelijk gemaakt dat de krakers op exact dezelfde wijze worden behandeld als alle andere personen die illegaal elektriciteit aftappen.

Of die diefstallen nu werden gepleegd in of buiten Doel, in of buiten Beveren, zou geen rol mogen spelen. Er werd echter, op expliciete vraag van de burgemeester van Beveren, een grote uitzondering toegestaan in het voordeel van de krakers: de meters werden niet afgesloten, wat normaal gezien wel gebeurt. Deze beslissing had te maken met het feit dat toen was beslist de krakers een eenmalige kans te geven zich in regel te stellen met het tijdelijke woonrecht.

De politie heeft naar aanleiding van de klachten, in opdracht van het parket, bijkomende vaststellingen gedaan. Blijkbaar zijn er verschillende inbreuken vastgesteld. Zoals gebruikelijk werden de pv's doorgestuurd naar het parket. Deze pv's werden niet geseponeerd. De raadkamer besliste daarop 57 verdachten te verwijzen naar de correctionele rechtbank. Noch ik, noch mijn administratie, noch de gemeente Beveren hebben inzage in de gerechtelijke dossiers en/of lopende procedures. Dit is logisch gezien de scheiding der machten. Dus kan ik ook geen sluitend antwoord geven op de vraag hoeveel van de 57 daders nog in Doel verblijven.

Wel wil ik benadrukken dat de diefstallen die gemeentelijk onderzocht worden door de politie, werden gepleegd door de krakers voor zij werden geregulariseerd, dus voor dat zij een contract van tijdelijk woonrecht ondertekenden met het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas. Die ondertekening was trouwens de voorwaarde om deze krakers te kunnen regulariseren bij de nutsmaatschappijen. Nadat zij het contract hadden getekend, werden zij in het bevolkingsregister ingeschreven en werden hun namen en adressen doorgegeven aan de nutsmaatschappijen. Daarop werden zij legale gebruikers. Het is wel mogelijk – en dan is de vraag wie speelt met de voeten van wie – dat sommige krakers 'huurgeld' hebben gestort aan het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas zonder dat zij een contract van tijdelijk woonrecht wensten te ondertekenen. Dat huurgeld wordt systematisch teruggestort door de intercommunale Land van Waas om te vermijden dat die krakers zouden terechtkomen in een ongeschreven huurcontract, wat natuurlijk hun bedoeling was.

U speelt dat nu met een heilige verontwaardiging, maar het is zo doorzichtig dat dat de bedoeling was. Door huur te betalen probeerde men de facto huurrechten te verwerven. Als men een contract tekent, weet men dat men onderworpen is aan het tijdelijk woonrecht. Men probeert dat te bekampen en te omzeilen door te betalen maar niets te tekenen. En men denkt dan voor de rechtbank te kunnen bekomen dat er een soort van ongeschreven huurcontract voor onbepaalde duur ontstaat. Zo probeert men onbepaalde woonrechten te verwerven. Het is natuurlijk heel normaal dat die intercommunale dat spelletje niet meespeelt. Wie betaalde en de overeenkomst over

het tijdelijk woonrecht heeft ondertekend, heeft men laten betalen. Die zijn geregulariseerd en ingeschreven in de bevolkingsregisters. De anderen, die dubbelzinnig waren – betalen, maar geen tijdelijk wooncontract tekenen – heeft men het geld teruggestort omdat men ervan uitging dat zij woonrechten voor onbeperkte tijd probeerden te verwerven. Dat kan niet de bedoeling zijn gezien de beperkte toekomst van Doel.

Deze laatste groep werd effectief niet aangesloten op het net. Dat spreekt voor zich door het feit dat ze dat contract van tijdelijk woonrecht niet hebben ondertekend of weigerden te ondertekenen, en wel wensten te betalen. Op die manier wensten ze rechten te verwerven waarop ze geen aanspraak kunnen maken.

De Maatschappij Linkerscheldeover en het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Land van Waas hebben geen acties ondernomen om de illegale aftap van water en elektriciteit in der minne te regelen aangezien zij geen rechtstreeks benadeelde partij zijn. De klachten werden ingediend door de nutsmaatschappijen. De nutsmaatschappijen hebben naderhand ook geen initiatief genomen tot regeling in der minne. Eenmaal de diefstal werd vastgesteld en wordt vervolgd via het parket vormt het een gemeenrechtelijk misdrijf. Een dergelijk misdrijf moet zijn gerechtelijk gevolg kennen. Hierop hebben de nutsmaatschappijen op zich geen enkele impact meer. Hoogstens kunnen zij aan het parket laten weten dat voor hen de verdere vervolging niet meer hoeft, maar het parket beslist volledig autonoom of het op deze suggestie ingaat.

De voorzitter: De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen: Mijnheer de minister, ik ken het dossier heel goed en weet hoe een aantal zaken daarin in elkaar zitten. Het blijft raar dat op andere plaatsen een aantal zaken wel rustig kunnen worden opgelost tussen de nutsmaatschappijen en de mensen die niet correct water, elektriciteit en andere zaken betalen. Daar komen allerlei instanties in tussen. Waarom kan dat hier niet? Dat blijft een zeer pertinente vraag. Waarom heeft men direct die charge uitgevoerd? Er zijn nutsmaatschappijen die zeggen dat ze daar geen initiatief rond genomen hebben. Ik hoop dat uw informatie correct op papier staat want ik heb daarover andere dingen gehoord en gelezen. Er wordt heel wat mist rond gespoten over wie daar wel de verantwoordelijkheid heeft opgenomen. Ik vind het toch raar dat men hier de zaken niet oplost zoals op vele plaatsen in Vlaanderen. Wij kennen in deze commissie allemaal alle instanties die bestaan om dat soort dingen aan te pakken.

Minister Marino Keulen: Waarom tekenen die mensen dat contract tijdelijk woonrecht niet?

De heer Jos Stassen: Het gaat hier niet om alle 57.

Minister Marino Keulen: Wie dat contract tijdelijk woonrecht heeft ondertekend, werd geregulariseerd. Zij hebben ook de aansluiting op de nutsvoorzieningen water en elektriciteit gekregen. Zij zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters en zijn in orde. Zij weten ook dat zij gebonden zijn aan een tijdelijk woonrecht. Deze mensen poogden door feitelijk te betalen en het contract tijdelijk woonrecht niet te tekenen, woonrecht voor onbepaalde duur te verwerven en op die manier in te gaan tegen onze beslissing dat het woonrecht ophoudt einde augustus 2009.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
